

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENEK

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Ob začetku šolskega leta

Dijaški semenj nas s svojim živim prekanjem, barantanjem, prodajanjem in kupovanjem knjig vsako leto znova spomni na začetek šolskega leta ter na probleme našega slovenskega šolstva. Zalostno je sicer, da se spominimo šole in njenih težav samo ob začetku leta, kajti v mnogoterih težavah, ki nas prav v tej panogi naše kulturne politike tarejo, bi morali vpiti, neprenehoma vpiti, da preprečimo vse predsodke in napačna mnenja, ki ovirajo našemu šolstvu, da se ne more razmahniti tako kakor bi se moralo ter ne dosega takega uspeha, kot bi si ga želeli vsi. Da pa je šolstvo od ljudskih do vseučiliških učilnic temelj narodne vzgoje in poročstvo lepše bodočnosti, ni šele treba poudarjati, poudarjati pa je treba neprenehoma in vedno glasneje potrebo po tesnejši organski zvezi in rasti našega šolstva s slovenskimi narodnimi problemi. Pedagoško potrjeno načelo je, da pravo znanje more biti trdno postavljeno le na dožitkih iz najtesnejšega učenčevega življenja in okolja, zato bo pouk najmlajših šel pri dobrih šolnikih iz najbolj nazornega lokalnega sveta — od domače hiše, da bo zajel občino, okraj, bano vino in vso Slovenijo, ter se bo šele tako, trdno postavljen v svoj domači krog, mogel razgledati širše po državi in po vsem svetu, kamor mu seže pogled in kakor se mu bodo razmikala obzorja. Toda prav ta temelj, na katerem sloni vsa izobrazba, mora biti trdno zgrajen in nepremakljiv, sicer stavba ne bo solidna, temveč v vsakem vetru majave. Vse silnice visokega stolpa morajo težiti naravnost v središče in v srce, v slovenstvo. Osnova našega šolstva, pa prav vsega, od najnižjega do najvišjega, mora biti prav ta organska povezanost z domaćino in s slovensko problematiko, sicer naše šolstvo ne bo slovensko in ne naše in naša bodočnost bo kot pizanski stolp, ter bo samo čudo, če se bo še vzdržala in ne bo padla ob prvem večjem sunku na sosednjo njivo. In zato je vsa lista kulturna politika, ki gradi naše šolstvo od vrha navzdol, iz periferije slovenstva, oziroma celo jugoslovenstva, zgrešena in neplodna, ter ni delo našega narodnega duha. Zato je razumljiv naš odpor proti monopolizaciji, oziroma proti unitarističnemu duhu, katerega največja težnja je, dobiti edino pravico na izdajanje šolskih knjig, pisanih za vso državo brez priznavanja pokrajinskih posebnosti. Vendar moramo ob začetku šolskega leta samo pozdraviti toliko novih slovenskih šolskih knjig, ki pomagajo našo šolo slovenizirati (v resnici je namreč pred letom bil položaj na naših šolah tak, da je komaj polovica vseh knjig še bila slovenskih), na drugi strani pa ne moremo dovolj glasno podčrtati težnje vsega slovenskega šolstva, ki gre in bi moralo iti za tem, da dobi Slovenija svoje lastno šolsko avtonomijo, ki je nujna in za naš šolski uspeh neobhodno potrebna.

Slovenija je in mora biti svet zase v zboru treh etnografskih in narodnih skupin v Jugoslaviji, svet s svojo zgodovino, svojo posebno duhovno problematiko, s svojim kulturnim in književnim življenjem, s svojim jezikom, posebnim darom božjim, ki ga moramo vedno lepše in ostreje brusiti, vedno znova iz svoje notranje tvorine moči ustvarjati. Zato morejo slovenske knjige biti pisane samo iz slovenskega duha in namenjene samo za Slovence. Za svoje knjige moramo zahtevati izključne pravice določitve, prevzeti tudi vso odgovornost pred državo in Bogom, pa če tudi si nakopljemo s tem težko breme, ki ga bomo morali nositi sami, kakor smo ga pač nosili tudi doslej! In to zahtev po avtonomiji slovenskega šolstva, ki je ne ponavljamo prvič še ob tem začetku šol, bomo poudarjali in še poudarjali ter vpili tako dolgo, da bomo uspeli, ter tako vendarle dobili že enkrat tisti trdni temelji, na katerem bo mogoče graditi stavbo navzgor v miru in notranji skladnosti z vso organsko rastjo slovenskega naroda.

Zato pa je naš šol treba miru in svobode že sedaj. Depolitizacija šole je ena prvih zahtev ob pogledu na pogorišče slovenskega šolstva. In ta depolitizacija naj se ne izvaja s silo, raje z ljubeznijo, da učiteljstvo, o katerem je bilo razširjeno splošno mnenje, da ni zrastle iz pravega umevanja središčnega slovenstva, najde samo pot k narodu, od katerega ni po srečo tako daleč, kakor ga kdo hoče iz drugonih razlogov imeti. Povezanost otrok s starši, staršev z učiteljstvom — svetnim in duhovnim — in učiteljstvo s svojo upravo, prosvetnim vodstvom v deželi, vseh činiteljev torej, ki tvorijo vsebino gesla »šola in dom«, taka povezanost, ki ni utopijska, temveč vredna vsega napora da se realizira, mora roditi najboljše plodove za vse slovensko šolstvo. Tak naravni spoj mora prinesiti v šolo pomirjenje, ki ga šola nujno potrebuje, prinese zaupanje in ljubezen, vero v narod in vero v Boga, ki sta dve temeljni osnovi prave rasti našega človeka. Slovenska šola naj bo kot mati, ki je Strossmayerju bila prava nosilka narodnosti, pot k pobožnosti in voditeljica v svobodo! Mnogo svobode je treba v naše šole, ne nasilja in enostranske usmerjenosti, temveč širokogrudnosti in ljubezni, ki naj otroka vodi k pravi slovenski orientaciji v življenje, v objektivno vrednotenje življenjskih pojavov in k zreli samostojnosti, demokratični razgledanosti. Verujemo v slovensko čuvstvenost našega učiteljstva, zlasti srednjesholskega, kljub hipni razočaranosti med ljudskošolskimi močmi, ki so se preveč nagnile k ekstremni enostranosti jugoslovanstva, kar pa ni bila toliko njihova notranja krivda, kakor krivda politizirajočega vodstva. Zato zdaj vsa sreča vkup, da bodo bila kot v enem tempu v ljubezni do slovenske vzgoje slovenskega dijak, ki edina more biti poročstvo lepše bodočnosti slovenskega šolstva in slovenske usode sploh!

Šele drugo vprašanje pa je vprašanje reforme našega šolstva, ljudskega srednjesholskega in vseučiliškega. Ali naj prevlada tip filološke šole, humanistične ali realne, ali je uspela nova delovna šola, ali pa je morda došla na veljavi stara filološka jezikovna šola — vsa ta problematika je drugotnega značaja ob rešitvi prve, najosnovnejše podlage, na kateri

Zakaj sovjetska Unija ne nastopi

Rdeča armada še ni zadosti pripravljena
Notranja kriza v URSS onemogočuje vsak poseg v zunanje spore
Nevarnost svetovne vojne, ki je Stalin ne želi

London, 28. avg. Spricho hudih zapletljiv, ki jih že sedaj utesnjenim roditeljem takozvana kazenska ekspedicijska Japonske proti Kitajski, in ko prizadeva svetu velike skrbi tako diplomatski spor med Anglijo in Japonsko zaradi napada na angleškega veleposlanika na cesti iz Nankinga v Šanghaj, kakor japonska blokada kitajske obale — se tukaj sprašujejo zlasti, kakšni so z ozirom na dogodke na Daljnem vzhodu prav za prav nameni sovjetske Rusije.

V tem oziru je svet iznenadilo poročilo iz Tokia, da je novi ruski poslanik pri kitajski vladi, Slavueki, ki se je 23. t. m. na svojem potovanju v Nanking ustavil v Tokiu, izjavil, da so vse vesti, češ, da hoče sovjetska Unija Kitajski aktivno pomagati ali se ji celo v obrambi zoper Japonsko pridružiti, n

Srbsko ljudstvo je spregledalo

Dr. Spaho in dr. Kaludjerčič proti oblastiteljskim elementom

Belgrad, 28. avgusta. m. Na današnji pravoslavni praznik Marijinega vnebovzeta, je bilo po notranosti Srbije spet več cerkvenih slovesnosti, katerim so prisostvovali velike množice ljudstva. Povsod so bili cerkveni govori, a povsod je vladal red in mir. Slovesnosti danes niso izkoristili raznih brezvestnih elementov in opozicijskih poslancev, ki bi radi z gonjo proti konkordatu postali popularni in si pripravljali teren za morebitno kandidaturu pri prihodnjih državnozborskih volitvah. To predvsem razni Janjiči, Sokiči in Vukanoviči. Normalni potek današnjih cerkvenih slovesnosti dokazuje, da je ljudstvo spregledalo in da ne naseda več brezvestnim političnim spekulantom, ki so v naši državi v vprašanju konkordata hoteli izvajati kulturne boje ter hujšati pravoslavne vernike proti katoličanom. K pomiritev ljudstva je vsakega pripomoglo trezno in modro postopanje vlade in JRJ. Vladajoča stranka JRJ je te silne napade organiziranih nasprotnikov vzdržala in s tem dokazala, da je močna. Pridobila si je celo več novih članov, ki doslej niso bili v stranki iz raznih vzrokov ter so sedaj, videč strankino odpranost, vanjo vstopili. Iz te borbe je stranka JRJ izšla očistena in se ne boji raznih Janjičev, Sokičev in Vukanovičev, ki so bili ovira ljudem, da niso v stranko vstopili. JRJ nadaljuje mirno svojo pot.

JRJ je imela sredi sestanek v Sarajevu, na katerem je govoril prometni minister dr. Spaho, za njim pa poštini minister dr. Kaludjerčič. Oba ministra sta bila od zborovalcev burno pozdravljena. Ko se je navdušenje poleglo, je povzel besedo minister dr. Spaho. Poudarjal je, da sedanja vlada ne sme biti kljubovati, temveč da dela, zato naj jo narod sodi po njenem delu, ker samo tako lahko pričakuje uspehe na gospodarskem in socialnem polju. Zatem je minister dr. Spaho govoril o dogodkih zadnjih dni ter med drugim dejal: »Zadnji dogodki, ki jih od nas nihče ni želel in jih vsak prijatelj države iskreno obžaluje, ne vzbujajo samo konkordata, temveč tudi želje naših političnih nasprotnikov, da bi vrgli sedanjo vlado.«

Dr. Spaho pravi dalje, da se ne sme spuščati v posamezna določila konkordata, ter naproša pristaje JRJ, naj bi vsebino konkordata prečitali in ne verjeli raznih lažnivim besedičenjem, ki jih mečejo vsak dan brezvestni elementi med ljudstvo, češ, da je konkordat škodljiv srbski pravoslavni cerkvi. Te lažnive vesti trošijo ljudje, ki so gladni oblasti in bi se radi priklopili do nje. Minister dr. Spaho zaradi tega sprašuje navzoče zborovalce, ali hočejo, da se povrnejo na oblast člani, ki so izkoriščali narod in povzročili s svojim razsipanjem po vsej državi bedo in nevoljo? Vlada želi iskreno zadovoljstvo vseh in vpoštevati upravičene zahteve srbske pravoslavne cerkve ter želi, da bi prišlo čimprej do miru med cerkvijo in državo. Toda dveh stvari ne moremo dopustiti, in to, da bi se rušila ravnopravnost ver in da bi se cerkve posluževali politični spekulanti, da bi prišli do svojih sebičnih ciljev. Za zgled si je treba vzeti naše vasi, kjer kmetije brez ozira na vero in brez ozira na politične spore in intrige meščanov žive v slogi in ljubezni. Vasi zanimajo cene živil in žita ter razna druga gospodarska vprašanja. V delu za verski mir v državi, za normalizacijo političnih razmer in za obnovo gospodarskega življenja

nam bodo vedno hodili na pot sovražniki, ki nam ne bi priznali uspehov, pa četudi bi vse kamenje v Jugoslaviji spremenili v zlato. Sovražniki imajo samo eno željo: priklopiti se do oblasti.

Za ministrom Spahom je govoril minister Kaludjerčič, katerega izvajanja so navzoči sprejeli z viharim aplavzom.

Domači odmevi

Razburjenje se polega

Sušaške »Primorske novine« prinašajo iz Belgrada članek, v katerem ugotavljajo, da se razburjenje med srbsko pravoslavno duhovščino polega. Po pravici rečeno se je borbe proti konkordatu udeleževal samo manjši del pravoslavne duhovščine. Sedaj tudi ta del objektivneje gleda na to zadevo. Znatno del pravoslavni duhovnikov pa je spregledal, da so se intrige proti konkordatu izrodile v pravo politično borbo, pa da v tem vprašanju sploh nimajo glavne besede cerkev in cerkveni krogi, ampak da so vodstvo te akcije proti vladi in proti konkordatu prevzeli opozicijski elementi, ki so doslej že večkrat podali dokaz, da se za cerkev in vero sploh ne brigajo in so ji celo sovražni. Tako je prišlo do tega, da smo večkrat videli duhovnike in komuniste hoditi po isti poti. Vlada dr. Stojadinovića — nadaljujejo »Primorske novine« — je že večkrat pokazala, kako zelo varuje interese pravoslavne cerkve. S tem morajo cerkveni krogi računati in biti pripravljeni na pametne razgovore, da se iz vprašanja konkordata izloči vsaka strankarska politika. Vlada dr. Stojadinovića od pravoslavne cerkve ne zahteva, da bi se ponižala, ampak želi vzajemno sodelovanje, obenem pa zahteva spoštovanje zakona, ki ne dovoljuje, da bi se pod kakršnokoli pretvezo ogrožal red in mir v državi.

Zadnji čas — tako zaključuje sušaški list — se opaža, da si resni in uvidni možje cerkve prizadevajo, da bi svoje temperamente in zabolede tovariše prepričali, da so v zmoti in da morajo svoje obnašanje popraviti, tako kakor to zahteva dostojanstvo duhovskega stanu. Zato vidimo, da tudi znaten del doslej najbolj nepomirljivih duhovnikov uvideva, da so šli predaleč, ko so dopustili, da se vtihotapijo v cerkev in ji hočejo komandirati ljudje, ki sicer nečejo s cerkvijo imeti ničesar skupnega.

Popa Janjiča čaka žalostna usoda

Glasilo vladajoče stranke »Samouprava« ostro napada proto Voja Janjiča, ki stoji na čelu akcije proti konkordatu, medtem ko se razburjenje tako med pravoslavno duhovščino kakor med vodilnimi krogi srbske pravoslavne cerkve polega in je upravičeno upanje na popolno pomirjenje. »Samouprava« spominja tega politika na njegovo več ko dvomljivo preteklost. Dr. Janjič je bil že v vseh strankah, kadarkoli je bila katera na krmilu in mu je mogla nuditi dobičkanosna mesta, vendar pa v nobeni stranki ni užival ugleda kot stalni gost jockeyjskih klubov in nočnih lokalov, kjer je bil v družbi vseh političnih oseb bivših režimov, ki niso varčevale z denarjem. Tudi z diktatorskim režimom je dr. Janjič koketiral. Sedaj se Janjič dela neumnega, dasi je jako bister človek in dobro ve, kaj dela, toda po tem njegovem neumnem početju ga utegne hudo boleti glava. On dobro ve, kaj ga čaka, in se hoče sedaj kakor vsak izdajalec masčevati, preden se bo predal. Zakaj prota Voja Janjič ve, da ga pred saborno cerkvijo v Belgradu čaka načelnik frizerske zadruge g. Krešić s škarkarji št. 0. On ve, da je posvetna oblast po ustavi svete pravoslavne cerkve dolžna, da ga nekega dne na zahtevo cerkvene oblasti privede na lice mesta zaradi razčiščenja njegove zadeve. On dobro ve, da se bo takrat, ko mu bodo ostrigli glavo, zbral pred saborno cerkvijo na tisoče ljudi. Ve tudi, da bodo tudi navzoči foto in kino-operatorji in reporterji, on pa se silno boji škarkij...

Te besede »Samouprave« namigujejo na način, kako se v pravoslavni cerkvi duhovniki, ki niso dostojni svojega poklica, razpajo ali razstrižejo, kakor se glasi izraz pravoslavne cerkve.

Sestanek Mussolini-Hitler

Rim, 28. avg. e. Dopolnilek lista »Neue Zürcher Zeitung« poroča svojemu listu, da je izvedel, da bo Mussolini obiskal Hitlerja v Berchtesgadenu dne 10. septembra. Zanimivo je, da se bo sestanek vršil ravno tedaj, ko se sestane na prvo sejo svet Zveze narodov v Ženevi.

„Veličasten“ potek skupščine JUU

Slovenski narod od 28. avgusta se je razpisal

Velike nagrade za obiskovalce novinarske razstave

Uprava »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoljuba« bo razdelila med obiskovalce razstave slovenskega časopisja na ljubljanskem velesojmu

460 nagrad

Dala bo:

- 10 obiskovalcem »Slovenca« celo leto brezplačno
- 20 obiskovalcem »Slovenca« 6 mesecev brezplačno
- 100 obiskovalcem »Slovenca« 1 mesec brezplačno

★

- 10 obiskovalcem »Slov. dom« celo leto brezplačno
- 20 obiskovalcem »Slov. dom« 6 mesecev brezplačno
- 100 obiskovalcem »Slov. dom« 1 mesec brezplačno

★

- 100 obiskovalcem »Domoljuba« celo leto brezplačno

★

- 100 obiskovalcem »Bogoljuba« celo leto brezplačno

★

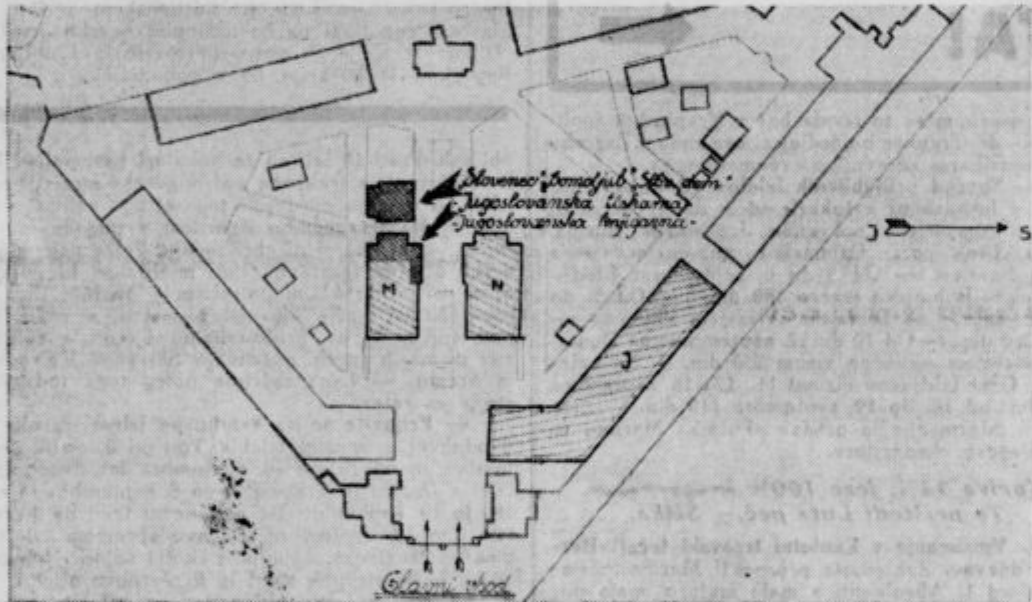
Nagrajence bo določil žreb.

Pogoji:

1. Vsakdo, ki se hoče udeležiti nagradnega žrebanja, mora obiskati paviljon, v katerem razstavljajo podjetja, ki so v okrilju K. T. D. in kjer bo vsakdo lahko dobil obširen pregled vsega našega tiska, zlasti »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«.
2. Kdor hoče sodelovati pri žrebanju, mora kupiti en izvod časopisov, ki bodo v našem paviljonu naprodaj.
3. Obenem s kupljenim časopisom bo prejel vsakdo brezplačno krasen prospekt z lepimi slikami v bakrotisku, ki ga je natisnila Jugoslovanska tiskarna. Prospekt bo opremljen s številko in z žigom naše uprave in ga je treba dobro shraniti. (Nenumeriran prospekt bo na razpolago tudi drugim obiskovalcem naše razstave.)
4. V nedeljo 19. septembra bomo objavili izžrebane številke in vrste nagrade. Kdor bo imel na svojem prospektu izžrebano številko, naj prospekt s svojim natančnim naslovom pošlje na »Propagandni oddelek Slovenca« v Ljubljani, nakar mu bomo list takoj začeli pošiljati. Onim, ki so že naročniki naših listov, pa bodo odgovarjajočo naročnino knjižili v dobro.

Uprava

»Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«.

Na skici vidimo tloris razstavnega paviljona podjetij, ki so v okrilju KTD (časopisni konzorciji, tiskarna in knjigarna) in prostora v paviljonu M, kjer bo klišarna Jugoslov. tiskarne v obratu.

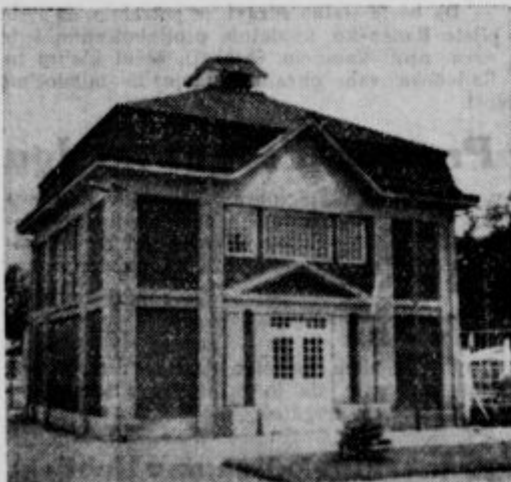
Razstava slovenskega novinarstva:

Podjetja v okrilju KTD bodo opremila lasten paviljon

Ljubljana, 28. avgusta.

Cez tri dni bo svečano odprta 41. prireditve ljubljanskega velesoja, na kateri bo imela svoje mesto tudi ena največjih kulturnih prireditev v

Poseben paviljon, in to okusni zbornični paviljon, bodo opremila podjetja v okviru Katoliškega tiskovnega društva: Jugoslovanska tiskarna, Jugoslovanska knjigarna, knjigovoznica in časopisni konzorciji v okrilju KTD.

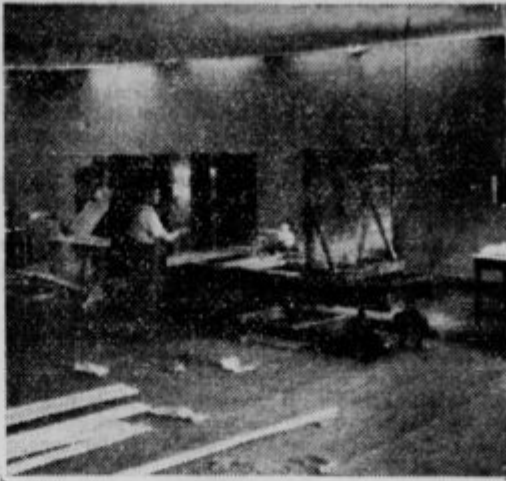

Paviljon časopisnih konzorcijev Jugoslov. tiskarne in Jugoslovanske knjigarne, ki so v okrilju KTD. Paviljon stoji poleg paviljona M.

zgodovini Slovencev: Razstava slovenskega novinarstva. Iz številnih notic in člankov v ljubljanskem časopisju v zadnjih tednih je moglo občinstvo razbrati, kako mnogovrstna, vsestranska in izčrpna bo ta razstava, vendar smo prepričani, da bo po njenem ogledu občinstvo še prijetneje presenečeno in da bo na tej razstavi moglo priti do spoznanja, kako velikega političnega, kulturnega in gospodarskega pomena je za naš narod časnikarstvo. Delo v razstavnih paviljoni je v polnem teku in poleg vse pestrosti, ki odlikuje razstavo, je treba ugotoviti, da bo razstava tudi arhitektonska in estetsko na višku.

Razstava Jugoslovanske tiskarne

bo vzorno predstavljala revijo tega največjega tiskarskega podjetja v državi. Razstavili bodo vsi oddelki tiskarne, od teh pa bo klišarna v splošnem delu razstave. Kakor smo že poročali, bo klišarna ves čas na razstavi obratovala, tako da bo

Montiranje klišarne Jugoslovanske tiskarne na novinarski razstavi v paviljonu M.

občinstvo imelo redko priložnost od blizu si ogledati delo v tej panogi črne umetnosti. Posebnost v tem oddelku bo velika fotografija podjetja (3½ x 3 m). Ostali oddelki tiskarne pa bodo razstavili v zborničnem paviljonu. Zanimiv bo oddelk za bakrotisk, ki se je po vojni tako uveljavil v tiskarstvu, litografski oddelk, oddelk za ofset-tisk, oddelk za večbarvni tisk itd. Videti bo ogromen diapozitiv, velikosti 120 x 100 cm, največjega fotografskega aparata v Srednji in Južni Evropi, ki je last podjetja. Pripomniti je treba, da

Montiranje reproduksijskega aparata v klišarni Jugoslovanske tiskarne na novinarski razstavi.

bo delo v vseh teh panogah tiskarstva kolikor mogoče nazorno predstavljeno s slikami, modeli itd. Prikazan pa bo tudi zgodovinski razvoj podjetja od prvih skromnih začetkov do danes, ko je podjetje tehnično na višku. Izvirni grafiki bodo predstavljali in ponazorjali zanimive številčne in statistične ugotovitve.

Lepa bo tudi razstava knjigovoznice Jugoslovanske tiskarne, ki posluje od l. 1900. Razvidno bo ogromno delo, ki ga je opravila. Omenimo naj le, da je knjigovoznica od l. 1900 do 1936 vezala 1.118.700 knjig, brošurala 275.670 knjig. Pri tem pa so upoštevana naročila samo nad 100 kosov. Videti bo tudi nazorno razvoj knjigovozne stroke do današnjih modernih vezav.

Jugoslovanska knjigarna

bo tudi imela poseben oddelk v paviljonu. Predstavljala bo velik razmah te največje slovenske založnice od l. 1976 do 1936. V tem času je Jugoslovanska knjigarna izdala 149 šolskih učnih knjig v 718.664 izvodih, leposlovnih 331 v 665.500 izvodih, nabožnih 156 v 741.53 izvodih, strokovnih 128 v 567.390 izvodih in raznih muzikalij 305 v 502.320 izvodih. — Poleg tega pa je razprodala tudi nad 100.000 knjig, ki so izšle v drugih založbah.

Nad vse zanimiva in poučna pa bo razstava časopisnih konzorcijev v okrilju KTD. V izredno okusnih in izvršnih grafikonih bo prikazan razmah slovenskega katoliškega časopisja, ki ga izdajajo konzorciji v okrilju Katoliškega tiskovnega društva, zlasti »Slovenca«, »Domoljuba« in drugih listov. — Razstavljene bodo ogromni folijanti vezanega »Slovenca« in »Domoljuba«, odkar izhajata. Iz tega oddelka razstave pa bo tudi razvidno, kako važen pomen ima za naš narod dobro katoliško časopisje.

Navedli smo le nekaj glavnih obrisov, v katerih se bo gibal razstava podjetij v okrilju KTD

v zborničnem paviljonu. Da pa bo imelo naše občinstvo jasno sliko vsega tega, naj nikar ne zamudi ogledati si razstave, saj nam velikopotezne in požrtvovalne priprave jamčijo, da bo zbornični paviljon na velesojmu dostojna in reprezentativna revija slovenskega katoliškega časnikarstva.

Opat p. Metod Zavoral 75 letnik

Vsak, kdor spremlja češkoslovaško javno življenje, še posebno pa razvoj katoliškega gibanja, bo ob vsaki priliki naletel na znano ime premonstranskega opala v samostanu Strahovu na praških Hradčanih, p. dr. Metoda Zavorala. Zlasti pa se ga v teh dneh, ko dopolnjuje 75. leto svojega plodonosnega življenja, z veliko hvalečnostjo spomni tisti slovenski katoliški študent, ki je bil kdaj organiziran v akademskem društvu »Kreke«

v Pragi, kajti opat Zavoral je bil njemu najboljši prijatelj in oče h kateremu se je vseskozi lahko zatekel v vseh težavah. V mlajših letih je bil opat Zavoral gimnazijski prof. v Iglavi, kjer je zapustil najlepše spomine. Po prevratu pa je stopil v javno politično delo, bil član revolucionarne narodne skupščine, pozneje senator ljudske stranke. Pred leti je pustil aktivno politično delo ter se ves posvetil notranji zgraditvi katoliških organizacij, ki jim je on na Češkem največji zaščitnik. Njegove zasluge za rast katoliške skupnosti so ogromne, prav tako pa tudi za rast katoliške umetnosti, ki jo močno pospešuje. Znan je kot voditelj češkoslovaškega zbližanja, prijatelj Jugoslovancov, zlasti še nas Slovencev, kar je pokazal tudi s svojo poslanico »Slovenec« ob priliki češke številke, v kateri je poudaril veliko spoštovanje do pokojnega nadškofa dr. Jegliča. Se zdaj brani njegovo lastno ročno pismo, v katerem se mu veliki škof zahvaljuje za skrb, ki jo posveča slovenskim akademikom. P. Zavoral je tudi pokrovitelj češke Akademike lige ter je kot tak prevzel pokroviteljstvo na Slovski razstavi, ki je bila pred meseci v Pragi. Poleg drugega je tudi podpredsednik tiskovne založbe »Orbis«, ki izdaja »Prager Presse«. V vsej češki javnosti uživa g. opat vseobče spoštovanje ter je cenjen doma in v svetu kot eden najvidnejših in največjih katoliških kulturnih delavcev. Ob častiljivi starosti 75 let mu v imenu Slovencev, zlasti pa še v imenu vseh »Krekovcev« čestitamo k življenjskemu jubileju, z željo, naj mu Bog dodeli še mnogo let k plodnemu delu za češki narod in Cerkev.

Vsak dobi besedo da v našem listu pove svoje mnenje o naši srednji šoli!

Otvorjamo namreč anketo

ali naša gimnazija, oziroma realna gimnazija, ustreza sodobnim potrebam? Predvsem, ali ustreza potrebam slovenskega naroda? Ali ima stika z življenjem in ali zahteva premalo ali preveč od mladega človeka? Kaj sodite o tvari, ki jo podaja naš srednješolski pouk, in kaj o vrednosti njene osebnosti vzgoje, ki naj mladega človeka usposobi za življenje, ga usmeri po trdnih načelih in ga utrdi v človeka? Ali se vam centralistični sistem našega šolskega ustroja zdi pravilen in če ne, kako naj se tudi naše srednje šolstvo preuredi, da bo čim več pomenilo za izobrazbo in vzgojo našega naroda v duhu našega naroda in v korist njegove kulture ter napredka pa državni skupnosti? Kako si predstavljate reforme srednje šole tudi v vseh drugih ozirih? Kaj sodite o naših učnih knjigah in o stroških za šolanje?

Anketo otvorjamo takoj. — Prispevki naj bodo kajpada stvarni in ne daljši ko 100 do 120 vrst. V prepričanju, da bodo koristili našemu šolstvu in bodo v pomoč poklicnim činiteljem, ki se trudijo za izboljšanje, vabimo k sodelovanju vse, ki se za srednje šolstvo zanimajo in ki jim je vzgoja našega naraščaja pri srcu; posebno zanimivo in vredno bo, kar bodo vedeli povedati starši.

Kmečki tabor v Zagorju dne 5. septembra 1937.

Spored: Ob 9 dopoldne sprejeto na Novo cesto proti Švepovni in odhod k cerkvi, kjer bo daroval ob 10 na trgu pred cerkvijo sv. mašo domačin g. prošt Čerin iz Novega mesta, pridigoval pa domačin ravatelj g. Hrastelj iz Maribora. Po maši bo tabor, na katerem govore naši ministri, voditelj slovenskih kmetov g. Brodar, domačin g. Hrastelj in drugi. — V sprejeto in na taboru igrata dve godbi.

Popoludne bo na Stadionu velika tombola z bogatimi dobitki.

Po višini naklade

in razširjenosti dnevnika med kupujočim občinstvom se ceni vrednost in rentabilnost njegovih oglasov za našega trgovca in obrtnika. — Med slovenskimi dnevniki zavzema kot uspešni oglasni organ

prvo mesto „Slovenec“!

To potrjujejo številne laskave izjave naših inserentov širom države, pa tudi iz inozemstva

Drobne novice

Velik političen shod na Tolstem vrhu

V nedeljo 5. septembra bo na Tolstem vrhu tabor političnih organizacij bližnjih občin novomeškega in kostanjevskega sodnega okraja.

Ob 10 h bo služba božja e pridigo, ki jo bo imel g. dekan Josip Anžič.

Po sv. maši zborovanje na prostem. Govorili bodo gospodje: dr. Franc Kulovec, župan šmihelstopiški Franc Brulc in odvetnik D. Veblo.

Dolenjci, pohitite na ta svoj tabor!

Koledar

Nedelja, 29. avgusta: Obglavljenje Janeza Kratina; Sabina. — Zadnji krajec ob 0.54. Herschel napoveduje lepo vreme.

Ponedeljek, 30. avgusta: Roza Limanska, devica; Pamahij.

Novi grobovi

† P. Henrik Putih. V Osjeku je mirno v Gospodu zaspal p. Henrik Putih, kapucin. Pokojni gospod je bil doma iz Trbovelj. V osješkem samostanu je deloval 12 let in si je pridobil sloves odličnega govornika in dušnega pastirja. Bil je v Osjeku in po okoljskih župnijah splošno znan in priljubljen. Naj v miru počiva!

Osebnosti

— Poročil se je v franciskanski cerkvi v Ljubljani g. Sešelj France, uradnik Okrožnega urada, z gđc. Rozalijo Knechtel. Mlademu paru želimo obilo sreče in blagoslova.

— Kako se urejajo listi in sklada svinčeni stavki v strani, boste videli na razstavi slovenskega novinarstva. V posebnem paviljonu velesojma bo prikazan ves nastanek lista, od rokopa preko stavnega stroja, vlivanja naslovnih črk do tiskanja lista »Ljubljanskih novic«. Videli boste urednika in meterja pri delu ter lahko presojali, kako ogromno delo je bilo izvršeno v 140 letih, da je površina urejenih svinčenih strani narasla do štev. 2.754.980 strani! Še pred 50 leti so uredniki sestavili povprečno 10.000 strani na leto, leta 1897 že 30.000. Ko so v novem stoletju prišli v naše tiskarne moderni tiskarski stroji in je število čitateljev zmerom bolj raslo, je tudi uredniški posel zavzel vedno večji obseg. Leta 1907 so uredniki sestavili in uredili že 42.000 strani, leta 1912 pa 62.000. Med vojno se je uredniškovo področje sicer skrcilo na 42.000 strani, skokoma pa se je dvignilo po vojni in doseglo leta 1924 že 120.555 strani. Tik pred zatrtjem primorskega tiska je bilo delo slovenskih novinarjev na visku in beležilo 1928. rekordno množino 125.000 urejenih strani.

Spomenike, grobnice, kapele cerkvena dela, obloge v mar-morjih izberete po nizki ceni pri kamnoseško kiparskem podjetju

Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ - LJUBLJANA

— Spomin posvetitve Marijinega svetišča na Rakovniku se bo zopet slovesno obhajal na Mali smareni. V torek ob 7 zvečer bo pri lurski votlini akademija, nato pa procesija s svečami v cerkev, kjer bo govor, pete litanije in blagoslov. Ponoči od 11 do 12 h ura molitve s pridigo. Na praznik eam, v sredo, bodo svete maše od 4 jutraj, sveto obhajilo pa se začne deliti že uro poprej. Ob pol 6 bo sveta maša pred Najsvetejšim, ob pol 10 pa govor in slovesna sv. maša, nakar bo pri lurski votlini shod salezijanskega sestrstva. — Popoldanska slovesnost se začne ob pol 4. Romarji naj se poslužijo polovične voznice za ljubljanski velesojem. Legitimacijo, ki jim obenem daje pravico za večkratni vstop v velesojemske prostore, naj kupijo na odhodni postaji.

— Tragičen dogodek. Prine Ana iz Zužembke se je 17 let trudila po raznih mestih kot kuharica. Zaželela si je mirnega kotlička. Poročila se je v nedeljo, 22. avgusta t. l., s Petričem Jakobom, posestnikom iz Pušč. V četrtek, 26. avg., jo je huda nevihta zajela zunaj na potu, treščilo je vanjo, da je bila takoj mrtva.

— Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zapeke prav odlično odvajata naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. sod. pol. in nar. zdr. št. 13485, 26. V. 35.

— Zrtve petrolejskega požara. V ljubljansko bolnišnico je reševalni avlo v petek okoli 22. pripeljal z Brezovice žel. kretnika Frana Barbiča, ki je dobil hude opekline po desni roki in desni nogi, kakor tudi po levi roki. Okoli 21 ga je obiskal njegov brat, ki je prišel od vojakov. Barbič je že spal, brlela pa je še petrolejska. Brat je hotel doliti petrolej v svetilko. Ne sreča je hotela, da se je petrolej vžgal in se je ognen takoj razširil po stanovanju. Barbič je skušal naglo udušiti požar, pa je do bil pri tem gašenju močno opekline.

— Prošnje akademikov za sprejem v Oraznov dijaški dom in za podelitev Oraznovega odhoda. Po sklepu upravnega odbora Oraznovega dijaškega doma v Ljubljani dobi tudi v zimskem semestru šolskega leta 1937-38 večje število revnih akademikov tokajšnje univerze brezplačen obhod v Akademskem kolegiju in v Javni kuhinji pri Delavski zbornici. V prvi vrsti bi prišli pri tem

oni akademiki v poštev, ki bi zaradi pomanjkanja prostorov ne mogli biti sprejeti v dom, vendar pa prosto stanovanje ne izključuje tudi brezplačnega obhoda, če so gnojne razmere dotičnega akademika zelo neugodne. Prednost imajo v vsem medicini in nezakonsko rojeni. Za obe ugodnosti (brezplačno stanovanje in obhod) se prosi v eni prošnji, in sicer na predpisnem obrazcu - tiskovini, ki se dobi proti odškodnini 1 din pri hišniku Oraznovega dijaškega doma v Wolfovi ulici št. 12. Kdor želi, da se mu pošlje tiskovina po pošti, naj priloži za pošiljko potrebne znamke. Na obrazcih prošnje so natisnjena vsa potrebna navodila glede izpolnitve ter glede priloženih dokumentov, ki morajo biti prošnji priloženi. Nekolkovane prošnje, ki naj bodo naslovljene na: Upravni odbor Oraznovega dijaškega doma v Ljubljani (univerza), se bodo sprejemale do vključno 2. oktobra t. l. Opozarja se, da se bodo uvaževale samo prošnje, napisane na predpisnem obrazcu, ki bodo pravilno in točno po navodilih izpolnjene ter potrjene in opremljene z vsemi potrebnimi dokumenti. Ne zadostno frankiranih ali nefrankiranih poštinih pošilk-dopisov, ki bodo vsebovali ali prošnje, ali samo dokumente, uprava O. D. D. ne bo sprejemala.

Prijatelj dobre kapljice ceni

Rogaška Slatina, ker mu
napravilo vino prijetno pitno.

Rogaška Slatina

— Podružnica Zveze absolventov kmetijskih šol v Mariboru sporoča, da bo ob priliki kmetijskega tabora v Zagorju ob Savi dne 5. sept. sestanek vseh absolventov kmetijskih šol iz litjskega in laškega okraja. Sestanek, ki bo popoldne ob dveh v gostilni Ranžinger, je velike važnosti za vse absolvente omenjenih okrajev. Zato se ga naj vsi brez izjeme udeležijo! Poročala bosta predsednik in tajnik mariborske podružnice.

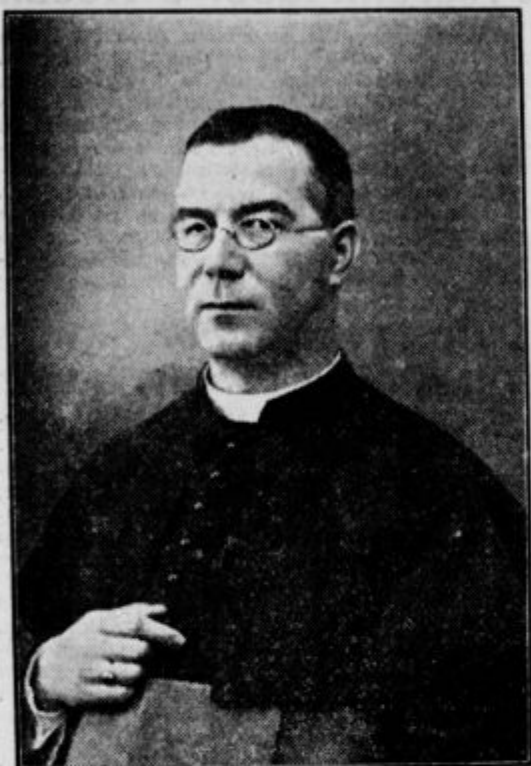

Politične osebnosti v češkoslovaških Laznih. Od leve na desno: češkoslovaški poslanik pri Vatikanu Vlad. Radimsky, praški župan dr. P. Zenkel, general P. Živković, opat dr. Zavoral, Titulescu.

Kanonik Matej Škerbec — 70 letnik

V torek, dne 31. avgusta, obhaja v Kranju sedemdesetletnico svojega rojstva g. častni kanonik in dekan v p. Matej Škerbec.

G. kanonik je bil pač ena najmarkantnejših osebnosti med slovenskimi duhovniki v Istri. Bil je pravi pionir katoliške in slovenske narodne zavesti med istrskimi Slovenci!

Rodil se je v znani Urhovi rodbini v Podcerkvi, župnija Stari trg pri Ložu, dne 31. avgusta 1867. V ljudski šoli ga je v Starem trgu poučeval g. Janko Žirovnik, ki še živi kot upokojeni nadučitelj v Kranju! Gimnazijo je študiral v Ljubljani, po osmi šoli pa je radi bolehnosti odšel v goriško bogoslovje in se prijavil za tržaško školarijo. L. 1892. je bil nastavljen v Rojano v Trstu za kaplana. Ker je bil zaveden Slovenec in slovenske mladine v šoli ni hotel poučevati v italijanski, kakor je zahteval tržaški magistrat, mu je bila kmalu po njegovem dohodu v Trst ustavljena plača od magistrata, ki je plačeval rojanskega kaplana. Po enoletnem službovanju v Trstu ga je nastavljen škof kot upravitelja župnije Korte, kjer je kmalu nato postal tudi župnik. Korte so zadnja slovenska župnija na jugu slovenske zemlje in se razprostirajo po gričih nad Piranom in Isolo. Korte so sicer popolnoma slovenska župnija, vendar pa je ob njegovem prihodu l. 1893 bilo tam okrog polovico lahonov, to je takih Slovencev, ki so držali z Italijani. Mladi župnik je najprej dvignil v župniji versko življenje, z veseljem je vzgajal mladino in je s svojim finim nastopom kmalu pridobil srca vseh župljanov. Po njegovem prizadevanju se je v Kortah sezidala lepa šola, ustanovil je svojim župljanom hranilnico in posojilnico, s katero je Slovence gospodarsko osamosvojil in jih rešil italijanskim izkoriščevalcem. Zbiral je moze in mladence, jim prirejal kar v župnišče razne tečaje in jih usposobil, da so mogli kasneje samostojno voditi hranilnico in gospodarske zadruge. Med Slovence se je naselil narodni ponos, ker so po izobrazbi in gospodarski organizaciji daleč presegali obmejne Italijane. Ker so se njegovi župljani gospodarsko opomogli, so kupovali od Italijanov posestva proti morju in se je tako pomaknila tam slovenska meja prav do vrat Pirana in do morja. Ko je po 16 letih delovanja odšel g. kanonik v Krkavec iz Kort, ni bilo ne enega lahona več v župniji! V Kortah je živel sicer neki Italijan, toda ob priliki neke komisije se ta ni hotel italijansko govoriti, ampak le slovensko. Tako je g. kanonik preobrazil vso župnijo s tihim in mirnim delom.

V Krkavcih ga je čakala še težja naloga. Krkavec so spadale pod pomjansko občino, ki je obsegala štiri župnije. Pomjanska občina je bila trdnjava lahonstva in v občini so bile Krkavce središče zagrozenega lahonskega liberalizma. Tam je potujevala slovenske otroke legina šola! Italijani so z denarjem, korupcijo in nasiljem potujčevali istrske Slovence. G. dekan Škerbec je šel na tiho in požrtvovalno delo. Sam, brez učitelja, je vzdrževal slovensko šolo, v cerkvi pa je poučeval krščanski nauk za mladino v materinem jeziku, da so prihajali tja tudi otroci iz legine šole. Začel se je zagrizen boj proti slovenski šoli. Toda mirni in neustrašeni dekan je vzdržal. Legina šola se je praznila, njegova pa polnila tako, da otroci niso imeli več prostora v klopih in so sedeli med poukom tudi kar na oknih. Kljub obilnim poslom v cerkvi in šoli — sam brez kaplana je moral pastirovati obširno in težko župnijo in opravljati še dekanске posle — je vodil še posojilnico v Pomjanu za vso občino, prirejal sestanke, shode in povsod vnelo budil versko in narodno življenje. Povsod so Slovenci napredovali in liberalno-lahonska občina je lepo prehajala v slovenske roke. Pri zadnjih deželnozborskih volitvah l. 1914 je bil izvoljen od istrskih Slovencev za deželnega poslanca. Pri teh volitvah je tudi v dotedaj lahonskih občinah zmaga slovenska zavest in poštenost!

L. 1915 so g. dekanu ponudili v Trstu kanonikat, a on je raje ostal med svojim trpečim narodom, kateremu je lahko lajšal vojskino gorjel. L. 1917 pa je bil imenovan za častnega kanonika koperskega kapitla. Po naročilu škofa Karolina je moral pogosto v Koper v kor in kapitel, kjer je njegova resna beseda mnogo zalegala. Bil je edini Slovenec, ki je kdaj sedel v koperskem stolnem kapitlu.

Po prevratu in zasedbi se je prejel premagano frimasonsko lahonstvo dvignilo z vso silo proti

vsem zavednim in delavnim slovenskim duhovnikom. Kakor vedno in povsod, so bili tudi tu najhujši janičarji. Pravi Italijani, posebno vojaški krogi, so se taktno obnašali do njega in so ga kot duhovnika in narodnega delavca spoštovali. Potujčeni Slovenci pa so organizirali proti njemu najhujšo gonjo. Prepovedano mu je bilo pridigovati in celo poročati v slovenskem jeziku. Nekoč so napadli župnišče, kjer so mu vse premetali in naredili mnogo škode ter tudi streljali na njega! Kljub šikanam ni hotel zapustiti svoje črede, ki se ga je oklenila z vso ljubeznijo. Na svoji postojanki je kot junak vztrajal, dokler je le mogel, dasi ni bil ne en dan varen svojega življenja. L. 1923. je dobil izgonni odlok in je bil nasilno odpeljan do jugoslovanske meje. Skoro vsa župnija je spremljala svojega priljubljenega župnika do meje župnije, kjer so se vsi z glasnim jekom za vedno poslovili od svojega očeta in dobrotnika. Naselil se je v Trzihu, kjer je pridno pomagal pri dušnopastirskem delu, spomladi l. 1929 pa se je preselil na prijazni Olševki v šenčurski župniji. Povsod, v Trzihu in v Olševku, je neumorno deloval v dušnem pastirstvu, vse ljudstvo ga je ljubilo in spoštovalo!

Napori, trpljenje in preganjanje pa mu je zelo škodovalo na zdravju, posebno oči so mu pričele pešati, moral se je podvreči težki operaciji, ki se je prvotno posrečila, končno pa je l. 1933 popolnoma oslepel ravno na dan, ko so obsodili v Belgradu njegovega nečaka Matijo na enoletno ječo...

Se slep ni miroval! Ker niso mogli dobiti v Olševku drugega duhovnika, je ostal še tam in Olševčanom maševal, pridigal in jih celo obhajal. S svojo odločnostjo je tako rekoč premagal celo svojo slepoto, da je opravljal službo božjo tako, da skoraj ni bilo opaziti, da popolnoma nič ne vidi.

Jeseni l. 1935 pa se je preselil v Kranj, kjer v palači škofa Vidmarja preživlja svoje dneve k njemu. Morda danes s svojo molitvijo in svojo spovedujo in še vsak dan mašuje, kar posebno kranjskim turistom vedno prav pride, ko jim opravlja poleti vsako nedeljo ob 5 turistovsko sv. mašo.

Kakor je bil kot aktiven duhovnik junak, tako je tudi junak v svojem trpljenju. Nikdar ne položi nad tem, da je izgubil najdražje na svetu — svetlobo svojih oči. Z delom in molitvijo, z naveti in tolažbo še vedno pomaga drugim, vedno vedrega lica in z veseljem sprejema v svojem stanovanju duhovne tovariše, ki radi prihajajo k njemu. Morda danes s svojo molitvijo in svojo junaško žrtvijo še več stori za njemu tako dragi slovenski narod...

Naj ga Bog ohrani še mnogo let!

Blagoslovitev temeljnega kamna za spomenik slovenskim žrtvam svetovne vojne na Brezjah

Bojevniki, zbrani danes na Brezjah pri blagoslovljivi temeljnega kamna za spomenik slovenskim žrtvam svetovne vojne, bodo v kamen položili sledečo spomenico:

»Zveza bojevnikov v Ljubljani je v spomin na 30-letnico kronanja čudodelne podobe Marije Pomagaj na Brezjah, v proslavo 15-letnice, odkar se zbirajo

Ljubljanske vesti

30 let prosvetnega dela v Mostah

Katoliško prosvetno društvo v Mostah si ni moglo izbrati lepše in primernejše igre za svoj 30 letni jubilej, kot je »Miklova Zala«, kjer se bo v simbolični obliki ponovilo tisto, čemur se imamo zahvaliti, da smo to, kar smo, tisto, kar je našim očetom dajalo moči in poguma, da so stoletja kljubovali sovražnikom: ljubezen do slovenske zemlje in živa vera v pravega Boga. To dvoje in pa pridne slovenske roke so ohranile slovenski narod takrat, ko se je boril zoper Turka in takrat, ko je Nemec s svojo krivo vero iztegoval prste, da bi nam od-vzel Boga, zemljo in besedo.

Težak, krvav boj so bili naši očetje, ali Bog in njihova ljubezen do zadnjega koščka slovenske zemlje sta jim pomagala, da slovenskemu narodu ni bilo potreba malikovati tujca.

Turška nevarnost je hvala Bogu minila, ali ja-ničarji so ostali. Časi so se od tedaj v marsičem popolnoma prevrgli. Danes se narod ne more več trajno z orožjem zavojeovati, še manj da bi se mu odvzelo Boga in besedo. Časi so težki, sovražnik čestokrat pritiska z vsem modernim orožjem na vrata, ali narod ne klone, celo napreduje. Pa pride nekdaj in ti v sladki govorici zacinjaja z moš-njo: Ti mu odpres, omamljen od prijetnega zvenka, oni pa se naprej bjele plat zvona tvojemu narodu.

Zato se vabijo na proslavo prav vsi, zlasti pa slovenska mladina, da skupaj obnovimo vero v Boga in da se napijemo prave ljubezni do slovenske zemlje, tako da slovenski narod ne bo nikoli omahnil in utonil.

Novo župnišče v Mostah

Danes bo slovesno blagoslovljeno novo župnišče pri cerkvi sv. Družine.

Sporod je naslednji:
Ob 9 dopoldne vs. maša z govorom, ki ga bo imel g. župnik dr. Ciril Poločnik. Po pridigi darovanje. Po končani božji službi v cerkvi, bo blagoslovljeno župnišče, kateri naj prisostvujejo verniki na Krekovi ulici. Pred blagoslovitvijo spre-govori z balkona novega župnišča zastopnik moš-čanskih vernikov. — Popoldne ob 2 pete litanije Matere božje. — Po končani blagoslovitvi bo župnišče ponovno odprto na vpopled moščanskemu ljudstvu, Ljubljancem in vsakomur, ki se za-nima za to delo. Pri tej priliki vas prosimo tudi za prostovoljne prispevke.

Hladna jesen že prihaja... Varujte se prehlada!!!

Nudimo Vam odgovarjajoče jesensko blago za obleke in površnike v raznih kakovostih; na željo Vam izgotovimo obleko ali površnik prvovrstno in po meri tudi pri nas v lastnem ateljeju
DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA
Aleksandrova c. št. 7

I Masa za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vazjemne zavarovalnice ob 4.15 zjutraj.

I Bronasti kip kralja Aleksandra. Kakor smo že poročali, bo 5. septembra slovesno odkrit spomenik pok. kralja Aleksandra na Rakovo. Monu-mentalni bronasti kip pok. kralja Aleksandra I. je že gotov. Kip, ki je umetniško delo akad. ki-parja prof. Ivana Sajevica, je vili livar — mojster g. Fran Mostar, ki ima svojo delavnico na Galje-vici.

I Drevi bo »Konec stanovanjske krize« na vrtu Rokodelskega doma, v slabem vremenu pa v dvorani. To veselo, zabavno in smešno polno igro, katero režira g. Janko Novak, bodo posebno po-živeli še pevski vložki slavnega komponista Sibice in njegovih tovarišev. Začetek predstave bo točno ob pol devetih. Vsi prijatelji lepe igre, smeha in zabave so vabljeni k tej predstavi. Vstopnice si lahko vsak nabavi že v predprodaji danes dopol-dne od 10 do 12 v Rokodelskem domu, Komen-skega ulica 12.

I Dobrova pri Ljubljani. Pri današnji romarski pobožnosti imajo pridige: zjutraj ob 6 p. Odilo, franciskan, ob 9 g. stolni kanonik dr. Alojzij Zu-pan, popoldne ob 4 p. Pate, dr. Jez, Romarje lepo vabimo.

IKaritativna zveza v Ljubljani poroča star-šem otrok, katere je poslala na dvomesečne po-čitnice k družinam na kmetje, da se otroci vrnejo v nedeljo, dne 29. t. m. Starši naj otroke pričaku-jejo na glavnem kolodvoru, in sicer one, ki bodo vstopili na vlak na progi od Novega mesta do Ljub-ljane, pri vlaku ob 15 in one ob progi od Zidanega mosta pri vlaku ob 18.

I Vabila k slovesni otvoritvi jesenskega ljub-ljanskega velesejma in jubilejne novinarske raz-stave so že razposlana. Če slučajno komu vabilo ne bi bilo dostavljeno, naj ga izvoli reklamirati v velesejskem uradu.

I Za ravnatelja Enoletnega trgovskega tečaja na Trgovskem učilišču »Christofor ueni zavode« v Ljubljani, Domobranska cesta 15, je uprava zavoda imenovala g. dr. Roberta Eržena, profesorja tr-govske akademije. — Z najnovejšim odlokom je la zavod odobren tudi od ministrstva trgovine in in-dustrije.

I Lichtenthurnov zavod — ljudska šola. Vpiso-vanje 1. septembra ob 8—12. Šolska sv. maša 2. septembra ob 8. Reden pouk 3. septembra.

I Kino Kodeljevo tel. 31—62. Danes ob 3, 5 in 8 in jutri ob 8 dva sporeda: Ljudje z rova in Ekspres št. 6. Cene znižane 0.50, 1.50, 4.50, 3.50, 2.50 din.

I Aero-klub-tečaj za vodje naraščaja se bo začel v uredno dne 1. septembra ob 10 v fizikalni dvorani, 2. nastropje I. dr. real. gimnazije v Ljubljani, Vegova ulica. Prijave naj se pošljejo do 30. t. m. Oblastnemu odboru Aero-kluba v Ljub-ljani.

I Nepredvidne vožnje in karamboli. Dijak Vla-dimir P. je v Mostah v Tovarniški ulici povozil

učenko meščanske šole Danico Jančičevo. S ko-lesom jo je podrl na tla. Jančičeva je dobila lažje poškodbe na nogah in rokah. Krivda zadene kole-sarja. — Neznan motociklist, ki je 26. t. m. okrog 14 vozil od glavne pošte po Tyrševi cesti na mo-tornem kolesu št. 2—66/37, je krenil s Tyrševe ceste na Bleiweisovo ter je v hudem ovinku zadel na delavca strojnih tovarn Lušovca Jožeta, ki ga je podrl na tla in poškodoval po nogah, rokah in na glavi. Motociklist je naglo oddirjal naprej, ne da bi se zmenil za svojo žrtev.

I Enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu, Ljubljana, Kongresni trg 2. Vpisovanje in pojasnila dnevno od 9.—12. in 4.—6. pri vodstvu zavoda.

Julci Klopčič, modistinja

naznanja cenj. damam, da bo otvo-rila 1. septembra svoj modni salon
na Resljevi cesti štev. 8

I V Belgradu izpostavljeno dete — rojeno v Ljubljani. Nekateri belgrajski listi so pisali, da so 8. t. m. našli na nepremetni ulici pri neki hiši dete, zavito v razne halje. Zraven je bil listek z napisom: »Aleksandra. — Ljubljana, Rojena 19. maja 1937.« Brezsrčne matere še niso prišli. Belgrajska poli-cija se je obrnila na ljubljansko, da bi ta poizve-dela, kdo je mati zapuščene deklice, ki so jo spravili v otroško zavetišče.

I Od 1. septembra vsak dan popoldanski in večerni koncerti v kavarni »Nebotičnik«.

I Sobotni trg je bil izredno bogato založen s

Novi železobetonski most pri Beričevem

Na Beričevem pri Dolu bodo imeli prihodnjo nedeljo 5. sept. veliko slavnost. Slovesno bo blagoslovljen novi železobetonski most čez Kamniško Bistrico na banovinski cesti Ljubljana—Litija.

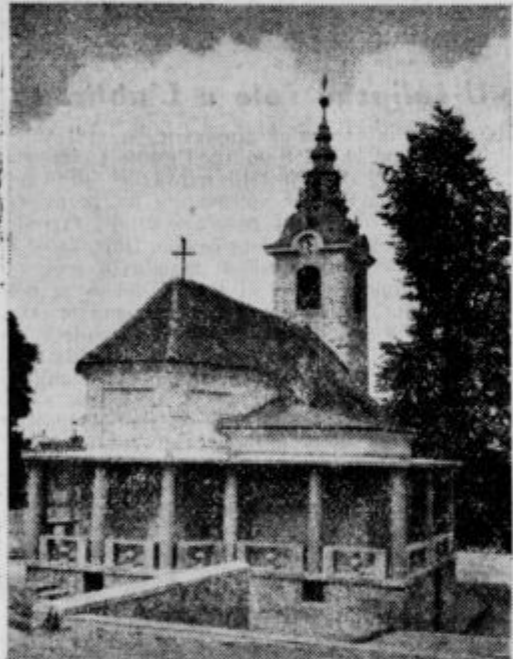
Vse zasavsko prebivalstvo, ki uporablja cesto Ljubljana—Litija, je lahko veselo novega mosta, saj novi most po svoji konstrukciji in izdelavi predstavlja res trajno vrednost. Prejšnji leseni most je bil v tako slabem stanju, da so se ga tovarni vozniki po pravici bali. Novi most, ki je močne železobetonske konstrukcije, je tako zgra-

jen, da bo odgovarjal za vedno vsakemu prometu in bo tudi uspešno ključeval, kadar mu bo grozila narasla Kamniška Bistrica. Zasavsko prebivalstvo je hvaležno banu dravske banovine g. dr. Marku Nattačenu, ki se je tako energično zavzel, da se je ta most v tako kratkem času zgradil. Velike zasluge ima za novi most tudi član okrajnega cestnega odbora g. Matija Jeran, posestnik in gostilničar v Beričevem. V teku prihodnjega tedna bomo objavili o novem mostu še nekatere tehnične podatke.

H „komarjevi“ nedelji:

Podružnica sv. Jerneja v Šiški

Simon Rutar, znani zgodovinar in poznavalec naše slovenske zemlje, piše o Šiški tole: »Šiška je že jako star kraj — in njeno ime ima v lokalni zgodovini prav častno mesto. Malo je tudi, ki so že premišljevali, kaj to ime pravo za pravo pomenja. Šiško nahajamo imenovano v urbarjih (leta 1453) Lueggerjev z imenom Geyss, Keys, Kheis, Gheis. Da je to naša Šiška, spozna se iz prietavka »in sannd Veyts Pharr gelegen« in iz predlogov »ober onter«. Čudno pa je, da kranjek zgodovinar Avgust Dimitz, ki je objavil ta urbar (Mittheilungen des Musealvereines für Krain, I.), ni imel niti pojma, kako se to ime dandanašnji glasi, ker v pristavljenem repertoriju »Ortsnamen« ugišlje, da »Kheis«

pomenja Zgornje Koseze, okraj Brdo. Iz teh zgodovinskih podatkov bode vsakomur jasno, da »Kaisach« in »Kheis« ni nič drugega nego Kajza v Kajžah (Keusche) in torej prav tisto, kar »hiska« (hischea), ali kakor izgovarjajo v ljubljanski okolici »šiška« (šiša mesto hiša). (»Ljubljanski Zvon«, letnik 1891, str. 115.)

Valvazor piše v svoji knjigi »Slava vojvodine Kranjske«, II., str. 124, da je Šiška ali Spodnja Šiška, četrtno ure oddaljena od Ljubljane, velika vas z lepim in dobrim poljem in sadnim drevjem, pospeševanim po naravi in pridnosti, ter da imajo tu večinoma Ljubljanci svoje pristave.

To, da so bile v Šiški res borie, nekatere celo lesene in s slamo krite hiše, omeni še marsikdo. Sam se spominjam, da je na mestu sedanje Seidlove hiše poleg cerkvice stala lesena in s lamo krita bajta. Če se ne motim, je stanoval v njej cerkovnik. Sploh so bila nekoč prebivališča v Šiški povečini lesena. Zato so bili pa tudi požari precej pogosti. Kadar je zagrmel strel z Ljubljanskega gradu, se je dejalo kar tjavdan »Šiška gori«, najsij je bilo to res ali pa ne. Šiška se je začela že zgodaj narodno prebujati, predvsem spričo dejstva, da se je rodil v Zgornji Šiški »Pri kamniti mizi« Valentin Vodnik, prvak slovenskih pesnikov. Neposredna bližina Ljubljane je mnogo pripomogla, da se je prvotna skromna vasica spremenila v lepo napredujočo kraj, kjer so pridne roke postavile lična poslopja. Kar nič čudna ni torej trditve Valentina Zarnika, da je Ljubljana središče, je glava Slovenije. Ta glava ima klobuk, na katerem pa je Šiška pušček. Dolga leta, dokler se namreč še ni bila ustanovila sedanja frančiškanska župnija v Ljubljani leta 1785, je bila Šiška podružnica šempetrske župnije. Od takrat je pripadala oo. frančiškonom. Ko pa je bila dne 8. julija 1928 razglašena nova župnija sv. Frančiška Asiškega, je bila dodeljena cerkva sv. Jerneja njej kot podružnica.

Od kdaj stoji cerkva na sedanjem mestu, se sicer ne da dognati, vendar pa se omenja že leta 1370. Dne 12. novembra 1370. leta sta sklenila mir in prijateljstvo avstrijska vojvoda Albert in Leopold z Benečani pred cerkvijo, t. j. v cerkveni lopi. (Lj. Zv. I. 1891.) Nadalje je znano še to, da je bil nekoč na njenem prostoru rimski tempelj. Ko je leta 1526 takratni vladar naših pokrajin potreboval denar za vojno proti Turkom, je prispevala tudi ta cerkva za vojni sklad en kelih. List »Argo« (letnik 1892, št. 2) poroča, da je neki P. Apanus že leta 1534 vedel za rimski nagrobnik, ki je bil vzdign v steno

cerkvice. Nagrobnik je imel napis: DMSM. OCTAVIVS SATVLLVS VIVS FSIBI ET CONIVGI DOMITIAE FORTVNATAE. (Poklonjen dušam, ki so se poslovile. Mark Oktavij Fortunati je postavil se za življenja sebi in soprogi Domitiji Fortunati ta spomenik) ter je bil okrašen od stopnicah z delfinoma. Ti kamni pričajo neoporečno, da je bilo tu in v bližini svoj čas rimsko grobišče. Leta 1936 so preuredili vso neposredno okolico cerkvice po prof. Plečnikovem načrtu in več podobnih kamnov z napisi zazidali.

Na tem mestu je bila že davno, morda kmalu potem, ko so zapustili Rimljani naše kraje, hiša božja v romanskem slogu. To dokazuje najdeni vhod (portal) v poglavljenem vratnem oboku. Sedanja cerkva je zidana v baročnem slogu, a njena prednica je bila v gotškem, kar kaže talni okrajek pri zvoniku, medtem ko ločijo posamezne oddelke na zvoniku okrajki iz pogotske dobe.

Leta 1618 je bila zgrajena nova cerkva, ki jo je knezsko Tomaž Hren dne 17. aprila posvetil. Leta 1825 je bil v Spodnji Šiški grozen požar, ki je upepelil tudi cerkvico. Zakristija cerkvice je bila obokana po potresu leta 1895, a baročna streha zvonika, sezidana pravkar navednega leta, zadnjič prenovljena leta 1907.

V velikem oltarju je kip sv. Jerneja, ki ga je postavil leta 1808 Matija Bernik, o čemer govori napis za oltarjem. Razen velikega ima cerkva tudi dva mala oltarja. Na levem je Metzingerjeva slika sv. Andreja, na desnem pa Marijin kip, izdelan v Münchenu. Na stropu cerkvene ladje je freska Janca Wolfa, čigar delo so tudi vsi trije oltarski okvirji. Leta 1917 je dobila cerkev nov križev pot, katerega je slikal Josip Kleinert z Dunaja.

Iz zvonika se oglašajo trije zvonovi: veliki je bil vlit na Jesenicah in je jeklen ter tehtal 600 kg srednji je bronast, posvečen sv. Jerneju, tehtal 300 kilogramov, najmanjši, tudi bronast, posvečen Brezmadežni, tehtal 200 kg. Zadnja dva sta bila vilita v Št. Vidu nad Ljubljano.

Jasno je, da so tudi v Šiški stavili, odkar pomnijo ljudje, svojega zavetnika sv. Jerneja v nedeljo po njegovem godu. Ponavadi so imenovali nedeljo »Komarjevo«. Skoro vsaka vas časti ob izvestnem času svojega zaščitnika. Ob taki priliki povabijo prebivalci sorodnike, prijatelje in znance na zeganje. Ljubljanci so se odzivali takim vabilom vedno radi ter prihajali peš ali pa z vozovi na gostijo. Ob takem času je po vseh tedanjih šišenskih gostilnah vladalo praznično razpoloženje. Ljubljanski harmonikarji so vlekli svoje mehove, da je kar hreščalo ter izvajalo ljudi v veselo družbo. Nad cerkvijo v »Kozlovi dolinici« pa so pokali možnarji, znaneči okolicanom, da »derejo komarja v Šiško«. Iz lin so vabili prejšnji v i-duru ubrani zvonovi k službi božji. Še sedaj dobro vem, da smo nekoč pri pogrebu peli pesem »Nad zvezdami« brez intonacije, poslušajoči zvonjenje. Pred cerkvijo sta bila vsako leto postavljena dva mlaja, prepletena z venci in okrašena z zastavicami, med njima pa se je blestel napis: »Sv. Jernej, prosí za nas!« Iz lin je visela široka in dolga slovenska zastava. Cerkevno petje so oskrbovali mnogo let pevci šišenske Narodne čitalnice. Veselo razpoloženje je vladalo po vsej okolici. Na žalost pa je prišlo včas tudi

PO SLOVENSKI DOMOVINI

Dekanijski verski tabor pri Svetinjah na Mali šmaren, 8. septembra

Za drugimi slovenskimi kraji noče tudi velikonedeljska dekanija zaostati in tabor mož in fantov naj bo eden najsvetlejših drobcev slovenstva, ki je katoliško!

Sporod: 1. Na predvečer pritrkavanje in kresovanje. 2. Na praznik ob pol 9. bo prihod mož in fantov v skupinah; ob 9 v slučaju lepega vremena cerkveni govor (g. prof. dr. R. Hanželič) in sv. maša (dekan g. F. Bratušek) na prostem. Med av. mašo poje vse ljudstvo svoje stare cerkvene pesmi.

Nato zborovanje na prostem, ki ga vodi g. dekan in katerem nastopita kot govornika gosp. Fr. Terseglav, urednik iz Ljubljane in visokošolec St. Kocipec. Zborovanje se zaključuje s pesmijo Povsod Boga, ki jo pojejo vsi.

Vljudno ste vabljeni na tabor na to lepo razgledno točko v Jeruzalemskih gorah vsi tudi iz oddaljenih krajev, ker se zveze z vlaki res zelo ugodne.

Šmartno v Rožni dolini

Da hočemo živeti svoje katoliško in slovensko življenje, da nas niso strli pretekli viharji, ne zlomile nakane in nasilja zlohotičnih ljudi, dokaz tega zopet nov prosvetni dom »Sloviškov dom«, ki bo v nedeljo, dne 12. septembra, pri nas slovesno otvorjen.

Ob tej priliki hočemo tudi v naši lepi Rožni dolini imeti tabor, zlasti mladine, ki naj zanese v našo župnijo, ki je bila nekdanj trdnjava vseh mogočih verskih in narodnih nasprotnikov, svetega ognja navdušenja, da hočemo si tu, v neposredni bližini Celja, ustvariti novo torišče vrlih delavcev za naše zvišene vzore.

Sporod slovesnosti: na predvečer kresovi, godba, podoknica. V nedeljo: ob 9 sprejem v Mar. družbo, sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Tabor. Govore: senator Smolej, g. Mihelič in drugi. Popoldne ob 3: telovadba, godba, petje, srečolov.

Sv. Marija v Pušcavi

Kot zaključek letošnjih romanj v Pušcavo praznujemo 8. sept. zadnji romarski shod v letošnjem letu. Veliko število romarjev je letos obiskalo Pušcavo in lahko rečemo, da bi jih bilo še enkrat toliko, če bi deževje ne motilo romarjev. Kdor se je namenil letos na romanje v Pušcavo, to lahko stori 8. sept., na praznik rojstva Dev. Marije. Zveza z vlaki je ugodna. Sv. maše bodo ob 7 zjutraj naprej po prihodu jutranjih vlakov. Bo tudi več spovednikov na razpolago. — Cerkevno predstojništvo.

5. septembra

na prekmurski prosvetni tabor v Murski Soboti

Hoče pri Mariboru

Igro »Črni križ pri Hristovcu«, ki je žela zadnjo nedeljo velik uspeh, ponovimo še drugi ob 8. Prihodnjo nedeljo 5. septembra ob priliki velikega prosvetnega tabora pa proslavimo 40 letnico obstoja Prosvetnega društva. Vse okoličane opozarjamo na to slovesnost!

Selnica pri Mariboru

Blagoslovitev prenovljene podružnice Sv. Jazne, ki je pogorela 1. 1930, se bo vršila danes popoldne. Ob poldnesih spreved ob župne cerkve k podružnici. Župljani in verniki iz sosednjih župnij so na slovesnost iskreno vabljeni!

Udeležite se velikega

prosvetnega tabora v Ptuj

dne 19. septembra 1937

St. Janž na Dravskem polju

V nedeljo, dne 29. avg. uprizori Prosvetno društvo v St. Janžu na Dravskem polju ob 3 popoldne na prenovljenem odru pomenljivo igro: »Podrti križ«. Prijatelji poštene zabave vljudno vabljeni!

Kamnik

V popolnoma prenovljenih spodnjih čitalničnih prostorih bo v sredo 1. septembra odprl kavarno in restavracijo g. Janko Blagne, bivši namestnik hotelov »Jelen« in »Stara postaja« v Kranju in hotela »Lončar« v Trzinu. Opozarjamo na današnji oglas v inseratnem delu.

Liubno

Odkritje nagrobne plošče pokojnemu šolskemu upravitelju g. Edvardu Markošku bo v nedeljo, dne 5. sept. Ob 10 bo sv. maša za dušnico, nato pa odkritje plošče. Vabijo se tovariši, znanici in prijatelji pokojnikov, da se odkritja udeležijo. — Vršijo se ob vsakem vremenu!

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja danes, 29. ob 3 popoldne in ob pol 9 zvečer velfilmi — remek delo Charlesa Dickensa: »David Copperfield«, pri katerem nastopa večje število odličnih igralcev, njim na čelu svetovnoznani otrok Fredi Bartolomew. Za dodatek Foxov tednik in še kaj!

Gospem in gospodičinam, ki žele obiskovati državni toleda tečaj na Jesenicah, se javlja, da je vpisovanje dne 1. sept. od 9 do 11 v II. nadst. narodne šole na Jesenicah. Solnine ni. Poučujo se vse narodne in moderne vezenine brezplačno.

Cerhnica

Gospodinjki tečaj. V začetku septembra se prične trimesečni gospodinjki tečaj, ki bo trajal do konca decembra. Tečaj bo v prostorih Prosvetnega društva. Ker se nudi dekletom redka prilika poceni se priučiti v vseh panogah gospodinjstva in je še nekaj mest praznih, naj se dekleta, ki se za tečaj zanimajo, oglasijo pri tukajšnjemu dekliskemu krožku, kjer dobijo vse potrebne podatke. Stroški tečaja so malenkostni.

Angleži v Cerknici. Preteklo soboto je prišla skupina izletnikov iz Anglije v Cerknico. Ogledali so si znamenito presihajoče jezero. Nameravali so tudi v Karlovo in druge podzemne jame, pa jim vreme ni bilo naklonjeno. Tako izletniki niso imeli od izleta drugega kot razočaranje... Da pa pri nas obstaja tudi tujsko prometno društvo, je pa le malokomu znano...

Maša na Veliki Planini

Stranje, 27. avgusta. Kapelica na Veliki planini je za prvo silo pod streho. Z delom bomo nadaljevali spet prihodnje leto, posebno, če bomo med zimo našli še več takih src, ki potrebuje kapelice na tem kraju umevajo in razumevajo. Zato še vedno trkamo, trkamo in upamo, da se nam bo še marsikje odprlo.

Pastirji bodo za letošino planino v kratkem popolnoma zapustili. V slovo in za odhodno pastirjem bomo z dovoljenjem in naklonjenostjo ljubljanske škofije opravili mašo na Veliki planini v nedeljo 5. septembra ob 10.

Slovesna otvoritev kapelice bo pa šele prihodnje leto, na kar že naprej opozarjamo naše prijatelje in dobrotnike. Dan otvoritve bomo že pravčasno objavili v časopisu.

Zopet smrtna nesreča na Košuti

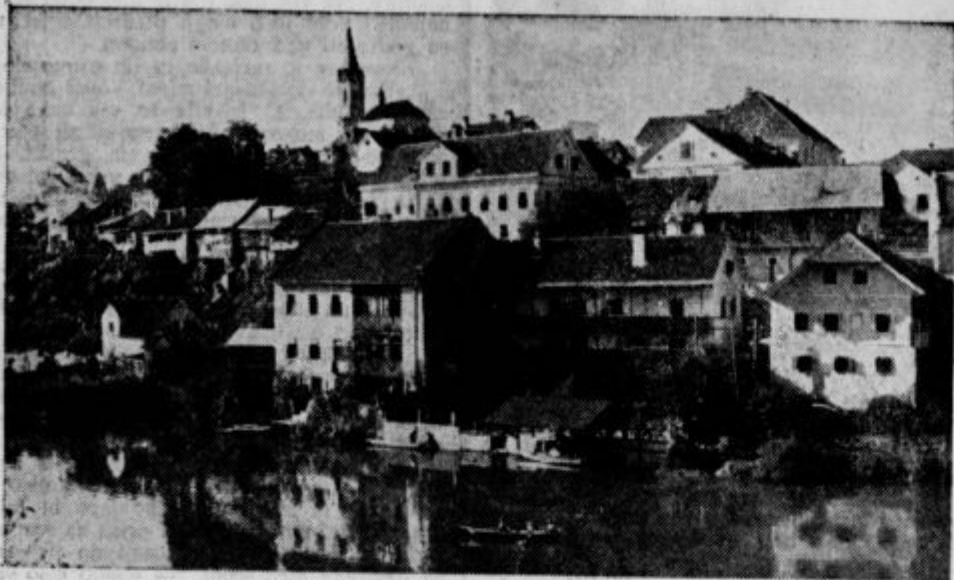
16-letni Kurt Steiner z Dunaja se je podal s svojim prijateljem gimnazijcem Morovcem na Košuto. Sredi severne stene je Steinerju spodrslilo, da je padel kakih 100 metrov v globino in obelžal na mestu mrtve. Reševalna ekspedicija je z velikim naporom spravila truplo s stene v dolino. Dik Morovec pa je ostal nepoškodovan. — Ako.

Prekmurska kulturna slavnost

Prekmursko muzejsko društvo bo dne 12. septembra 1937 proslavilo dvestoletnico rojstva pisatelja Milkoša Kuzmiča in osemdestletnico rojstva narodnega buditelja dr. Franca Ivanovca. Pri tej priliki bo odkrilo prvemu spominsko ploščo, drugemu pa nagrobnik, oboje pri Sv. Benediktu v Kančevci

Lepote naše zemlje

Od Ljubljane do Gorjancev

Novo mesto, prestolnica Dolenjske

Ce ždiš takole skozi vse leto kot privezan v Ljubljani, ne da bi se kdajkoli ganil iz nje, si ne moreš kaj, da ne bi poleti, ko se vreme nekoliko ustali, zapustil prašnih, zatohlih mestnih ulic in odjadral iz Ljubljane — kamorkoli.

To pot smo zajahali — troje nas je bilo — vsak svoje kolo in se odpravili proti dolenjski strani. Bil je oblačen dan, z neba je narahlo rosilo, toda to nam ni jemalo veselja. »Stoletni koledar« je obljubljal lep dan in za naslednje dni celo sušo; kdo bi torej obupaval?

V Grosupljah se cesta razcepi: naravnost pelje na Višnjo goro in Stično, na desno pa na Krko in Žužemberk. Cesta na Žužemberk je veliko manj prometna, zato zavijemo po njej. Na obeh straneh so polja. Travniki so tu že pokošeni. Na levi je videti belo prepletkano poslopja *Praproške graščine*, rojstnega doma ameriškega pisatelja Luisa Adamiča. Adamiči so bili včasih tudi oskrbniki, zdaj pa je graščina njihova last. Cesta gre naravnost čez polja in se nazadnje narahlo vzpenja. Na vzpetini nas pozdravlja grad *Boštanj*. Na vrhu griča smo in odpira se nam pogled navzdol na *Mokrinje*. Tod je že kraški svet. Med travniki se vijugajo z vodo napolnjeni požiralniki. Zadaž se iz srede doline nenadoma vzpenja oblači *grič Kopanj*. Kadar je veliko deževja, takrat požiralniki neki nabruhuje vode, da je vsa Mokrinjska dolina pokrita z jezerom, iz katerega moli liki Blejskemu otoku *Kopanj* z cerkvico. Tod je mladi *Prešeren*, ko je obiskoval še ljudsko šolo, preživel dve leti pri enem izmed svojih stricev.

Cesta gre visoko nad Luško dolino. Spodaj so skrbno obdelana polja, na sredi katerih leže *Luče*, v skoro pravilen krog na gosto postavljene, siromasne, lesene hiše. Na drugi strani je strm breg, porasel z bukovjem, počez se nagosto vlečejo z grmičevjem zarasli, široki pasovi — poseke.

Svet se nagiblje spet navzdol. Kolo teče samo po gladki, lepo izpeljani cesti. Na ovinku se nenadoma odpre širok razgled na globoko spodaj ležečo, prostorno kotanjo, koder izvira *Krka*. In še preden prav premisliš, si že v dolini, pustil si za hrbtom videmsko cerkev in se popeljal po mostu čez Krko.

Starodavni grad v Žužemberku

Začel je pihati veter. Nebo se je zjasnilo in sonce se nam je uprlo v hrbet. Prijetna gorkota je razlila vsenaokoli. V grmičevju ob cesti prepevajo skržati. Na desni, globoko spodaj nas spremlja Krka. Močan strmec ima, šumi in pada preko skal, ki ji zajezujejo tek. Od daleč je videti belo žužemberško cerkev z dvema stolpoma.

Na prostranem trgu sredi *Žužemberka* raste košata lipa, poleg je vodnjak. Na travi se igrajo otroci in premetavajo kamenje. Na enem koncu trga stoji stara, majhna cerkev, na desni proti Krki pa je *grad, last grofa Auersperga* iz Soteske. Je to precej velika, prostorna, a na tej strani ne visoka zgradba, obdana z jarkom. Arhitektonska struktura gradu, stolpi, stolpiči, fasada, terase, balkoni, bogati reliefi, vse to da slutiti, da je moral biti *žužemberški grad* nekoč eden izmed najlepših gradov na Slovenskem sploh. Toda, žal, le slutiti, kajti žužemberški grad je danes v popolnem razpadu, zanemarjen. Že zunaj se to opazi: okoli in okoli raste plevel, z zidu se lušči kamenje, omet, Z baročnimi reliefi okrašene terase, ki je vodila

v polkrogu okoli stolpa, je ohranjena le še polovica, druga polovica se je pred leti sesula. Od številnih balkonov, s katerih se je moral nuditi nekoč stanovalcem gradu bogat pogled na globoko spodaj šumečo, zeleno Krko in bližnje hribe, so se ohranili le še kameniti podstavki, ki kot skrbine mole iz razpadajočega zidu. Če vstopite na dvorišče, je razdejanje še večje. Po tleh leže razbite opeke in trhlje tramovje, ki je odpadlo od ostrešij. Zidovje razpada, tu pa tam so se sesule po cele stene s strehami vred. In vendar tudi notranost s svojim stebrovjem, reliefi, predstavljajočimi viteške turnirje, kočarice s kitami cvetja, vzpenjačje se leve, spominja na nekdanjo veličino gradu. Toda tam, kjer so se včasih sprehajale grajske gospe, tam, kjer se je nekoč razlegalo vpitje služincadi, ki je stregla grajskim in njihovim gostom, tam je zdaj mir, nikogar ni tod, le dva mlada

Ko smo se vrnili z Lokruma v Dubrovnik, je bil večer...

Treba je na ladjo. Zakaj mudi se nam v Split. Ko sem se vkrcal, sem poiskal posteljo in legel. Gospa Marija pa me je vabila:

»Luna sije... Krasen razgled po morju in na morje... Sami biseri in diamanti se blešče... Tako idilično je na krovu.«

Nisem se dal pregovoriti, marveč sem gospe Mariji recital besede pisatelja Edschmida:

»Videl sem že luno s krova in idilo na krovu... Tu v teh krajih so se v teku stoletij natepli vsi mogoči činitelji, mešanica vseh pustolovskih in nestalnih narodov. In zrastle je sijajen narod, lep kakor stebrovje Michalozijeve rektorske palače v Dubrovniku, katerega sedaj moram zapustiti. Zato iz obupa hočem spati, ker mi je slovo pretežko.«

Gospa Marija, Pohorjanka, pa mi ni ostala dolžna.

In odgovorila mi je tudi z besedami pisatelja: »V resnici ima Dalmacija vse, kar je ženskega: opojnost, gladkost, židantost in omamljivost luči. Zato ste se skrili, da vas ne zapelje. Zakaj moški ste... Zato na svidenje v Splitu.«

Poklonila se je kakor v posmeh in odšla na krov.

Proti polnoči drugega dne je zaokrenila ladja svoj nos in zagledali smo Split. Tiha je bila noč, sijala je polna luna. Morje se je blestelo v srebrnem svitu, Split pa je, oblit od te svetlobe, ležal pred nami kakor pravljeno mesto.

Gospa Marija je pokazala s prstom: »Vidite tam v mestu zvonik?... Ves bel in visok je, da se zdi, kakor da lebdi osamljen velikan nad mestom.«

»Zidan je ta velikan iz rezanega kamena Dioklecianove palače,« je rekel mornar, ki je slišal gospo Marijo.

»Ogledamo si tisto palačo Dioklecianovo ob uri duhov,« sem rekel.

»Prekrasno,« se je razveselila gospa Marija. »Ob uri duhov bo vstala pred nami nekdanja mogočnost rimskega cesarja in njegova preteklost in mogočni ostanki njegovi.«

Ladja se je ustavila. Vrvi so jo privezale k močnim stebrom na pomolu.

Na »Stari obali«, to je ob morju, kjer je vsak večer koncert, zdaj ni bilo nikogar. Samo stara cesarska palača, v kateri zdaj stanuje okrog 3000 stanovalcev, nas je pozdravila molče. Ciklopski zid stoji pred nami. Okna, ki prav nič ne spadajo k veličini palače, so vsa majhna in slabotna, napol

fanta se plazila po zidovju, da se jima kruši kamenje pod bosimi nogami, in pod razpadajočimi, trhljivi ostrešji iščeta ptičjih gnezd. — »Extirpez ces verrues de na face! Odstranite te bradavice z mojega obraza!« je nekoč klical Balzacu zanemarjeni in zapušteni pariški Louvre. In kesneje je bil Louvre res popravljen in prenovljen. Tudi žužemberški grad je klical isto, a brez odziva. Danes je prepozno!

Od Žužemberka se spušča pot naglo navzdol do Krke. Krka je tu povsem spremenila svoj tek. Nič več ne hiti po kamnitnem prostoru, nič več ne šumi preko skal, tek

MLADI SLOVENE

Na oddihu

Golobček na smrek.
ribica v reki,
mah na ledini,
zrak na planini,
ovčica na paš,
mleko na kaši —
to bo veselje!
Takšno so želje,
ko grom na gore
med smolnate bore
arne poditi.
zajčko lovit,
trgati črnic,
zdravilne evetlice.
Tam si zavriškam,
a pastirčkom zapiskam
da bo grmelo,
v dol zadonelo
fantom, dekletom,
mladim početom —
Slovencem v pozdrav
slovenskih višav!

Domovino so obiskali

V nedeljo je bilo na Brezjah lepo, kakor že dolgo ne. Čez 700 Slovencev in Slovenk, ki so odromali v tujino sreče in kruha iskati, je obiskalo domovino, da vsaj za kratek dan pozabijo bridkosti, ki jih doživljajo v tujini. Kakor lastovke spomladi, tako jih je domotožje prignalo nazaj v rojstni kraj. Iz vseh krajev so prišli: iz Francije, Nemčije, Holandije in Belgije.

Med tistimi, ki so nas obiskali, je bilo tudi več slovenskih otrok. Zelo žalostno je življenje slovenskih otrok v tujini; le malokateremu je dana prilika, da obiskuje slovensko šolo. Nekateri materne jezika že zdavnaj ne znajo več.

Vrstili so se razni govori. Najlepši pa je bil gotovo prizor, ko je mlada deklica iz Francije izročila voditelju slovenskega naroda dr. Antonu Koršču lep šopek nageljnovečernic iz besedami:

»Gospod voditelj slovenskega naroda, v imenu vseh izseljenih otrok vam poklanjam ta šopek cvetlic, ki so zrastle na slovenskem vrtu v tujini — v znak našega globokega spoštovanja.«

Še bolj pretresljiv pa je bil prizor, ko je stopil pred množico na oder 15letni deček Slavko Gregorič, ki je prvič videl domovino svojega očeta in matere, ki ni nikoli obiskoval slovenskih šol — pa se je po zaslugi svojih staršev vendar naučil materne jezika. Njegove besede so se tako globoko vtisnile v spomin vsem, da jim bodo ostale nepozabne do konca dni:

»Sprejeli ste nas, kot sprejme ljubeča mati svojega sina v naročje. Mi, slovenski otroci, ki nas vzgaja tujina kot mačeha, dobro vemo: če nas mati ne bi naučila slovenskega jezika, vas danes ne bi mogli razumeti. O slovenska mati domovina, ali slutiš, kako se izgubljajo slovenski otroci v tujini? Ali slliši, kako jočejo razkropljeni po širnem svetu? Domovina, samo tebi hočemo ostati zvesti!«

Ob teh besedah ni ostalo suho nobeno oko. Debele solze so polzele po licu vsem: starim in mladim.

Ančka in divja gos

Bila je strašna noč. Zunaj je divjal takšen vihar, kakor da bi se bližal sodni dan. Vrhovi dreves so se lomili in zamolklo ječali v smrtni stiski, okoli vogla pa je piskalo in bučalo, da je človeka stresala groza.

Ančka ni mogla zaspiti. Z na strežaj odprtimi očmi je strmela v temo in skoraj si ni upala dihati, tako jo je bilo strah. Očeta in matere ni bilo doma. Odpotovala sta v mesto. Samo stara služkinja je ostala pri njej, a spala je v sosedni sobi.

Vedno huje je besnel vihar. V njegovo tuljenje so se zdajci pomešali čudno vresčeti glasovi, ki so se poslušno bližali in se spet oddaljevali.

»Prav gotovo jahajo čarovnice na metlah mimo!« je z grozo pomislila Ančka. Zbrala je vse svojo pogum in zakričala:

»Marjeta! Marjeta! Pomagaj!«

Stara služkinja je prihitela in začela miriti zbegano deklico:

»Beži no, saj ni nič! Kar mirno zaspi, kmalu bo jutro.«

Skrbno je položila prestrašeno deklico nazaj v posteljo in jo odela. Ančka je zagrebala glavo v blazino in zatisnila ušesa, da ne bi slišala strahotnega bučanja in tuljenja. Šele proti jutru se je toliko pomirila, da je znova zaspala. Stara Marjeta je ves čas potrpežljivo sedela ob njeni postelji in bedela.

Ko se je Ančka zjutraj umila in oblekla, je hitro stekla na prag, da bi videla, kakšno škodo je ponoči napravil vihar. Škoda je bila res velika: vse polno dreves, ki jih je izruval vihar, je ležalo na tleh. Ančka je stekla na drugo stran hiše. Kar je zagledala tam, jo je tako presenetilo, da je odprla usta in oči na etežaj. Velika, neznanca ptica je čepela tam, ptica, kakršne Ančka še svoj živ dan ni videla. Široko je odpirala kljun in vrščala in opletala z desno perotnico, levo perotnico pa je žalostno povešala k tlom.

Ančka je kriknila od strahu in stekla v hišo. Na vso sapo je začela pripovedovati stari Marjeti, kaj je videla. Marjeta jo je prijelja za roko in Ančka jo je povedala na kraj svoje čudovite najdbe.

»To je divja gos,« jo je poučila starka, ko si je ptico gledala od blizu. »Gotovo si je revica ranila perotnico, pa se je morala epositi na zemljo, ko je s svojimi tovarišicami letela čez našo hišo.«

Sklonila se je in hotela ptico prijeti. Gos pa se je obupno branila in vrščala, kakor da ji gre za življenje in smrt. Šele po dolgem trudu se je stari Marjeti posrečilo divjo gos ukrotiti in jo spraviti v bližnjo dvorano, kjer je začela hlastno zobati podarjeno krmo.

Ko se je oče vrnil domov, je Ančki pojasnil, da je ujeta ptica mlada goska iz družine potujočih divjih gos, ki se pozimi spustijo na jezera in močvirja, spomladi pa se spet vrnejo v južne kraje. Vriščanje, ki ga je slišala ponoči, je povzročila takšna jata gos, ki je priplula iz daljnih krajev.

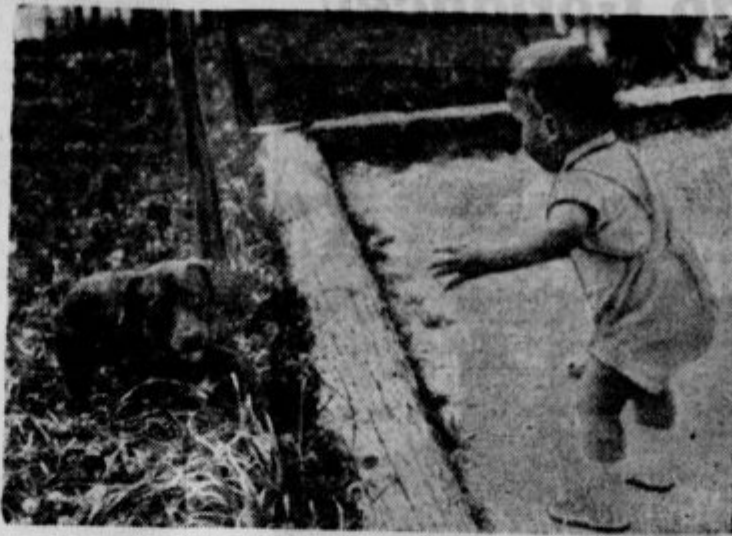
Ančka je bila gosi na vso moč vesela. Skrbno jo je pitala in mnogo ur preživela v njeni družbi. Tudi goska se je s časom tako privadila svoje mlade prijateljice, da je bila Ančka prepričana, da bo za vedno ostala pri njej.

Toda bridko se je zmotila. Ko je začel kopneti sneg in se je bližala pomlad, je divja gos postala čudno nemirna. V njej se je zbudil nagon potovanja in domotožje po tovarišicah je postalo z vsakim dnem večje. Visoko je iztezala vrat, ko so prve

Janezek in kuža Muki

Naš Janezek je komaj dobro shodil, pa že moško koraca sem in tja. Le včasih mu noge odpovedo pokorščino in ga vržejo na tla. Janezek si malo potolče nos — pa to nič ne de! Če je mama kje v bližini, Janezek mlo zajoka in mama vsa prestrašena prihiti in ga kmalu potolaži; če pa ni v bližini žive duše, pa itak nima nobenega pomena jokati. Janezek tedaj lepo tiho vstane, se potiplje za nos — in spet je vse dobro.

Danes pa dela Janezek družino kuža Muki. Ne poznata se še prav dobro, zato se menda drug drugega bojita. Kuža Muki nezaupljivo gleda svojega novega znanca in si ne upa preveč blizu. Prav gotovo ima s takimi krkolini slabe izkušnje! Še ni dolgo od tega, kar mu je neki takle drobjanec privezal na rep veliko ponev. Ojoj, kako je ubogi kuža potem prestrašeno dirjal okrog! Ni in ni se mogel iznebiti prečudnega vozička za seboj... No, naš Janezek pa ni takšen. On ve, da živalco prav tako boli, če jo kdo pocuka za uhlje, kakor to boli njega. Zato pa ni, predragi kuža Muki, le stopi bliže, le, saj ti naš Janezek ne bo skrivil niti lasu!

M. K.

Materna lestev

Prizorek.

Osebe:

D R U Ž I N A

Doraščajočim fantom in dekletom

Poglejmo otroka. Kadar se mu zdi, da je v nevarnosti, bo takoj stekel k materi in se skril v njeno krilo. Če mu je hudo, zaklical bo takoj: »Mama,« in ko se mu bo oglašila z onim nepopisno lepim vprašanjem: »Kaj ti je? Kaj bi rad?« bo pozabil na vse hudo. Tak je otrok; le v materi vidi in vedno najde vse! Kako je z vami, dragi fantje in dekleta? Ali še živite v vas ista živa vera in neomajeno zaupanje do vaših mater, kot je bilo v vas tedaj, ko ste se opotekajoč se lovili za materino krilo? Kam je izginilo vaše zaupanje, vaša vera? Mar mislite, da vam mati sedaj ne more več pomagati? O mati je ista nepremagljiva junakinja v vseh vaših stiskah in nadlogah, le vi ste se izpremenili — odtujili. Zvečer skrivoma uhajate in se družite v slabo družbo, dobivate pošto, ki vas je

sram pokazati jo materi. Mati vas žalostno opazuje, nima poguma, da bi vas vprašala: »Kaj ti je? Kaj bi rad?« saj ve, da ji vse prikrivate. Ko se v vaših srcih oglašajo hrepenenja po ljubezni, tedaj ste šele potrebni materine pomoči! Bodite uverjeni: vsaka mati vas bo razumela, z vami vred ljubila, se veselila in trpela. Ko bi fantje in dekleta zaupali svojo ljubezen v prvi vrsti materi — o potem bi ne bilo toliko nesrečnih zakonov, toliko nezakonskih mater.

Svoje srčne skrivnosti zaupajte in izročite Nebeški Materi; naj bo Ona vaših src Kraljica, vaših src Vodnica in srečni boste. Kako lepo čitamo v neki Gregorčičevi pesmi: »Kot sončce čist, moj srčni je žar, ne bo me ga sram pred Tabo nikdar!« (Albina Z.)

Plašči za v dež, moderne rute, postelja - zofa

Moderne rute za krog vratu.

Kakor je blago za obleke pisano in pestro, take so tudi rute. — K poletnim oblekam pristojajo rute iz svetle, tanke svile z raznimi športnimi vzorci.

Cedni plašči za deževno vreme

Dandanes imamo take prijetne plašče za dež, da nam dež radi oblek ne dela več sivih las. Novi modni so kar živahni glede na kroj in barvo. Poglej pričujočo skico!

Ponoči postelja, podnevi zofa

Če hočete podnevi bivati v isti sobi, ki v njej ponoči spiš, morate znati posteljo tako spreminjati, da ne kriči po sobi. Nedavno je neka gospa kupila posebno pripraven, umetno izdelan kos pohištva, ki je bil jako primeren za ponoči in

podnevi. To je navadna, precej nizka lesena postelja z vložnimi vzmeti. Mizar je dal postelji tudi stransko steno, ki se je natančno prilagala sklončnicam, nakar je pleskar vse to preplekal z rjavkasto barvo. Modroc je dobil lepo, pestro prevlaklo, medtem ko je bil ob steni in sklončnicah po en debel valj z isto prevlaklo. V vseh treh valjih je spravljena posteljina: odeja je bila v dolgem valju, dve blazini pa v obeh stranskih. — Ta postelja-zofa je prav svojska, prijetna in preprosta. Poglej na sliko, ali je res ali ne! — Preudari, kaj je lepše v sobi: ali taka zofa ali postelja!

ELITNA KONFEKCIJA
Mastek, MARIBOR
prinaša vedno najnovejšo!

Rdeči nohti

Angleški list »Times« je razposlal vprašanja, kako sodijo čitatelji o rdece pobarvanih nohtih. Neki čitatelj odgovarja, da navaja izveček iz članka, ki ga je priobčil Hulin de Loo, profesor lepih umetnosti na kraljevi belgijski akademiji v Bruslju:

»Moda, da si ženske barvajo in ličijo nohte, je prišla iz Amerike. Vzrok za barvanje nohtov je kaj preprost in tudi razumljiv: največ ameriških gospodinj, tudi tiste, ki so bogate, nima služkinje in so primorane same kuhati in opravljati gospodinjska dela. Taka dela pa nohte pokvarijo, tako da niso nič več lepo svetli in prosojni. In od tod potreba, da si namazejo nohte z ličilom, barvo. Ta moda je moda brezposelnih kuharic in hišin in jo seveda proslavljajo tudi hollywoodske »zvezdnice«, saj marsikaka od njih izhaja iz nižjih slojev. Da so to modni tako hitro sprejeli tudi tisti krogi, ki so po vojni kar čez noč obogatili, je prav iz istih vzrokov razumljivo. A semkaj prihaja tudi zanimanje trgovine in modnih listov, ki to modo hvalijo in črpajo iz nje veliko dobička. In tako se je zgodilo, da naše mlade, dobro vzgojene ženske, tudi tiste, ki imajo po naravi lepe nohte, tečejo za to trapasto in grdo modo ko ovce za ovnom. Kdo bi mogel vrtnice pobarvati ali marmor polčiti? Ali bi ne bil to zločin?«

NAJNOVEJSE
MODNE
TKANINE **Soiran**
MANUFATURA

Obleke, ki se ne smejo »usesti«

»Prosim, sedite, gospa!«

»Hvala, rajši stojim...«

Zenske zdaj zares po ure in ure stojijo. V tramvaju stojijo zunaj, v vagonih stojijo na hodnikih, na obokih stojijo. »Hvala, saj rajši stojim!«

To ni prazen izgovor! Ženske zdaj zares rade stojijo. Vse, vse rajši, ko sedeti — sedenje je zdaj zares beseda, ki pomeni kazen.

Dojenček sedi

Marsikaka mati ne ve — da dojenčku škoduje — če predloži sedi brez opore. Majhnega otroka ne smeš nikoli siliti, da naj stoji, hodi ali sedi, ker se mu pri tem more skriviti hrbtenica in kosti. Otrok bo že rad hodil, če preveč rad! — kadar bo mogel, a prezgodaj ga nikdar ne postavljamo na noge!

Kuga se plazi

...že desetletja po naših mestih in vaseh. Konec slehernega leta govorijo številke rojstev sprčo številki smrti strašno govorico, ki mora pretrpeti vest vseh odgovornih mož in žena z verskega in politično-ljudskega vidika prav do dna. Saj je zaradi prostovoljnega zmanjšanja rojstev ogrožen obstanek vsega našega naroda. Večkrat navajajo za vzrok zmanjšanja rojstev težko socialno in gospodarsko stisko, stisko družin z več otroki in težavno oskrbovanje doraščajoče mladine v dobi brezposelnosti. A da je zlo globlje zasidrano, pa imamo za dokaz to, da se brani otrok večinoma višji, dobro preskrbljeni sloji.

Imamo več duševnih vzrokov za zmanjšanje števila otrok. Več in več ljudi se odvrača od temeljnih krščanskih vere in božjih postav; družba se potaplja v vrtincu čutnih užikov. Ljudje nočejo več sprejemati nase breme materinstva in vzgoje otrok, zato ne, ker si morejo brez otrok več privoščiti in se vdajati brez mej nasmeh in zabavam.

Na ta način se je razvila ostudna, a pridobitvena barantaška praksa. Zlasti premožnim ženam in dekletom radi »pomagajo«. Delovanje odpravnikov in odpravnice plodu se je tako razmnožilo — bodi v mestih bodi na deželi, da je na leto na deset tisoč takih umorov.

Kolikor se dogajajo morije na račun slabih družinskih razmer, težkoč glede oskrbe otrok, brezposelnosti itd., je treba z gnetnimi sredstvi in socialnimi odredbami pomagati. Kolikor se pa vrtijo umori nerodjenih otročičev zaradi moralne propalosti, pa je ena od najnujnejših nalog katoliške akcije, da se na vse kriplice postavi v službo za okrepitev volje za otroka.

Treba je opozoriti žene in dekleta, kak

Pravni nasveti

Lastno lovišče. N. N. — Trije posestniki bi radi združili svoja posestva, ki bi tvorila nekako celoto in bi njih površina znašala preko 200 ha, da bi dobili pravico do lastnega lovišča. Ker kmalu poteče sedanjemu zakupniku zakupna doba, vprašate, kako bi bilo treba postopati, da bi navedeni posestniki dosegli lovske pravice na lastnem zemljišču. — Lovsko pravico na svojem posestvu more po predpisih lovskega zakona izvrševati lastnik zemljišča, ki mu površina v eni občini ali okraju ali v več občinah ali okrajih znaša vsaj 200 ha nepretrganega zemljišča, in sicer tako, da se lahko pride po vsem zemljišču z enega dela na drugega, ne da bi se šlo čez tuje zemljišče. Poti, železnice in z njimi vezani objekti ne prekinjajo zemljišč. Otoki veljajo za združene z bregom. Lastnik zemljišča je lahko fizična ali pravna oseba. Več fizičnih oseb ima pravico do lastnega lova, če ima nerazdeljeno v lasti eno in isto zemljišče z navedeno površino. Biti morajo torej solastniki. Ne more se pa pridobiti pravica do lastnega lova s tem, da bi se zaradi lova združilo dvoje ali več posestev, ki mejijo drugo na drugo in niso v lasti ene in iste osebe. Komur pripada pravica do lastnega lova, ne sme izvrševati lastne lovske pravice prej, preden mu ni izločitev lastnega lovišča z odločbo upravnega oblastva priznana. Lastniki zemljišč, ki jim pripada pravica do izločenega lastnega lovišča, morajo zahtevati to izločitev pred vsako oddajo občinskega lovišča v zakup pri obnem obl. l. stop., na čigar ozemlju je največji del posestva. Zahtevo za izločitev lastnega lovišča predloži lastnik obnemu oblastvu prve stopnje najkasneje 6 mesecev prej, preden preane obstojči zakup občinskega lovišča, v katerem je to zemljišče oziroma najkasneje 6 mesecev pred oddajo občinskega lovišča v zakup. Lastnik lovišča priloži svoji pisni zahtevi dokazila, s katerimi dokaže lastninsko pravico in neprekinjeno posest n. pr. izveček iz zemljiške knjige, posestni list in ekico, potrjeno od katastrske uprave ali avtoriziranega geometra. Če lastnik ne vloži svoje zahteve v omenjenem roku, se njegovo zemljišče za prihodnjo zakupno dobo priključi občinskemu lovišču.

Vodarina. Č. Lastnik ste kmečkega posestva, ki leži na teritoriji mestne občine ljubljanske in imate svoj lasten vodovod. Kljub temu vam mestni magistrat predpisuje vodarino. Vprašate, ali ste dolžni plačevati vodarino, čeprav ne rabite vode iz mestnega vodovoda. — Mestni vodovod ljubljanski je javnopravna ustanova in je zato upravičen zahtevati vodo iz mestnega vodovoda vsakdo, ki ima v mestu Ljubljani kako koncesijo. Ravno tako je dolžan plačati vodarino vsak posestnik na teritoriji Ljubljane, mimo čigar posestva je izpeljan vodovod tako da je iz njega možno preskrbovati posestvo z vodo in sicer ne glede na to, ali posestvo iz tako pripravljene vodne napeljave dejansko rabi vodo ali ne. Osnovo za odmero vodarine tvori uradno ugotovljena kosmata najemnina onega kolektorskega leta, ki ga določijo za vsakoletnim proračunom mestni svet ljubljanski. Prav tako se za vsakoletnim proračunom odredi tudi višina odstopa, ki ga je uporabiti za izračunavanje pavšalne pristojbine na podlagi uradno ugotovljene kosmate najemnine.

Taksa od neizvršene izročilne pogodbe. R. I. Starši so izročili del posestva hčerki in njenemu zaročencu še pred meseci s pogodbo, da pogodba stopi v veljavo s poroko. Do poroke pa ni prišlo in stranke žele sporazumno razveljavljenje pogodbe. Pristojbine so že plačali in bi radi vedeli, če bodo dobili vrnjene. — Taksa se jim ne bo povrnila, če se pogodba ne izvrši. Le če je veljavnost pogodbe zavisna od predhodne odobritve državnega ali avtonomnega oblastva, a se ta odobritev ne dobi, ali če se pogodba razveljavi na podlagi prednostne pravice do odkupa, se na prošnjo prizadele osebe vrne taksa, plačana od take pogodbe. Pogodba se pa seveda lahko razreši, če so vse pogodbene stranke s tem sporazumne.

Dvakratna rubežen. A. P. Vprašate, ali je dovoljeno zarubiti premičnine za dva upnika naenkrat. — Dovoljeno je premičnine zarubiti za dva ali več upnikov naenkrat ali pa tudi po vrsti. Če se je izvršila rubežen za več upnikov naenkrat, je vrtni red zastavne pravice vseh teh upnikov enak in se izkupiček zarubljenih predmetov razdeli med nje sorazmerno z njihovimi terjatvami, drugače pa pridejo do izplačila po onem vrstnem redu, po katerem so pridobili zastavno pravico na premičninah.

Poprava strehe in preureditev okna. K. F. Na hlevu nameravate napraviti novo streho in preurediti okna. Vprašate ali si morate izposlovati za takšno popravila gradbeno dovoljenje občine. — Za navedena popravila je po predpisih gradbenega pravilnika potrebna samo prijava pri občini. Priglasitelj sme po osmih dneh od dneva izročitve prijave prirediti z deli, ako od občine ni dobil ugovora ali prepovedi dela. Stavbni delavci morajo biti zavarovani pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev.

Vojaški begunec. E. D. Vojak, ki pobegne iz stalnega kadra, se kaznuje, če se zaloti, s kaznijo, določeno v vojaškem kazenskem zakoniku. Poleg tega pa mora doslužiti v kadru toliko časa, kolikor ga je prebil na begu. Za beg predpisuje vojaški kazenski zakon večletne zaporne kazni. Za pobeg v inozemstvo se kaznuje storilec z največjo mero določenih časnih kazni. Če se begunec prostovoljno vrne s pobega v treh mesecih, se kaznuje s polovico ene kazni, ki bi jo zaslužil, ko bi bil prijet.

Nedopusten način lova nezaključene divjačine. I. K. V vašem ribolovnem revirju so vam delale vidre ogromno škodo. Ker ste mislili, da se vidre štejejo med nezaključeno divjačino, ste ob vodi postavili pasti. Pasti so kmalu izginile, zaplenili jih je loveški zakupnik, orožniki pa so vas ogradili okrajnemu načelstvu, ki vas je kaznovalo radi nedovoljenega lova. Hoteli ste vložiti pritožbo, pa vam jo je občinski tajnik odsodil, čes da ne bo pomagal. Ker ste zvedeli, da vidra ni zaščitena žival, nečete plačati kazni, čeprav vas okrajno načelstvo kar naprej terja. Radi bi vedeli, ali so orožniki poostali pravilno, ali ima lastnik lovskega revirja pravico zapleniti vaše pasti itd. — Vidra se res šteje k nezaključeni divjačini, toda zato se še ne sme poljubno loviti. Nezaključeno divjačino sme ujeti posestnik samo v svoji ograjeni naselbini ali na ograjenem dvorišču, kjer jo sme tudi ubiti, vendar sme posestnik to divjačino ujeti ali jo ubiti samo s takšnimi napravami, ki izključujejo lovljenje zaščitene divjačine in na takšnih mestih, kjer bi se ne mogla ujeti zaščitena divjačina. Brez izrecnega dovoljenja lovskega upravitelja posestnik ne sme rabiti strelne orožja. Tudi je posestnik prepovedano polaganje strupa z namenom, da ujame nezaključeno divjačino. Za ograjeno naselbo je smatrati ograjeni

prostor, v katerem stoji stanovanjska hiša z gospodarskimi poslopi, a za dvorišče se smatrajo oni nezazidani prostor med temi zgradbami, ki jih medsebojno veže. Če bi bili vi na tem prostoru ujeti kakšno vidro, ne bi bilo to kaznivo. Ker ste pa postavljali pasti izven svojega ograjenega zemljišča, ste se pregrešili zoper predpise lovskega zakona in zato orožnikom, ki so vas prijavili okrajnemu načelstvu, ki vas je kaznovalo, ne morete očitati nepravilnosti. Loveški nadzorni organi so upravičeni zaseči lovno orožje. Odvzete predmete je izročiti okrajnemu načelstvu, ki nato odloči o zasegi.

Skrasjan rok. S. Rekrutu, ki nima v rodbini nobenega moškega člana, sposobnega za delo ali pridobivanje, se skrajšuje rok službe v kadru na 9 mesecev, če plačuje rodbina več kot 120 din neposrednega davka na leto. Onim, ki se hranijo sami ali ki so samci ter so podedovali poljedelsko posestvo, ki ga morajo osebno obdelovati, ali ki so podedovali obrt, ki ga morajo osebno voditi, se tudi skrajšuje rok službe v stalnem kadru na 9 mesecev. Iz vašega pisma ni razvidno, če uživate gornje pogoje. Če jih, vložite pri poveljstvu vojnega okrožja prošnjo za skrajšanje roka.

Vojaški rok pri zrakoplovstvu. V

Dogodek na mostu Owl-Creek

(Pričujoči »dogodek« je v svojih novelah objavil Ambrose Bierce, ki spada k največjim ameriškim pisateljem. Njegova dela so pa malo znana in njegovo življenje v temo zavito. Boril se je v ameriški državljanski vojni in je v starosti 71 let izginil v zmedah mehiške državljanske vojne.)

Neki moški je stal na železniškem mostu v Severni Alabami in je gledal dvanajst čevljev globoko v brzo tekočo vodo. Roke so mu bile zvezane. Vrv je imel ovito krog vratu. Nekaj na hitro položen deek je bilo njemu in njegovim rabljem — dvema civilistoma in seržantu — za podlago. Ndaleč od tod je neprenehno stal stotnik ameriške zvezne armade in je čuval delo svojih podložnih; na vsakem koncu je stala straža.

Onkraj obeh stražnikov ni bilo nikogar videti. Železniške tračnice so vodile v gozd, napravile so ovinek in so nato izginile. Na bregu reke je molela topovska cev kvišku. Na pol poti med mostom in trdnjavo so stali gledalci — polk pehote, razporejen v vrste. Vse je stalo tiho v tej podobi, le ti štirje moški na mostu so se gibali.

Moški, ki naj bi bil obojen, je imel okoli pet in trideset let. Kakor je bilo videti po obleki, je bil civilist, farmer. Imel je dobrohotne oči. Brez dvoma ni bil navaden morilec.

Ko so bile priprave končane, sta oba civilna vojaka odstopila in potegnili proč deeki, na katerih sta stala. Seržant se je okrenil k stotniku in je salutiral. Potem se je postavil zadržaj za svojega predstojnika in ta je napravil korak v stran. Zda stala stotnik in obojenec na obeh koncih deske. Na znak stotnika bi seržant odstopil v stran, deska bi se prevesila in obojenec bi strmoglavil v globino. Za hip se je zagledal v omahljivo podlago pod nogami in nato se je zazrl v klokotajočo vodo.

Zamižal je. Pomislil je na svojo ženo in otroke. Potem je odprl spet oči in se zagledal v deroč vodo. »Če bi si mogel osvoboditi roke, bi kar lahkošel zank z vratu in bi skočil v reko,« si je mislil. »Lahko bi se potopil, da bi ušel krogom, pripadal bi na oni breg in se vrnil domov.« Ko so se te misli bliskale po možganih obojenca, je kapitan seržantu pokimal. Seržant je stopil v stran.

Peyton Farquhar je bil inovit farmer. V državljanski vojni je bil pristaš Južnih držav. Noben opravke mu ni bil prenikel, nobena pustolovščina prenevarna, če je s tem pomagal Južnim državam. Nekoč zvečer, ko je s svojo ženo sedel na leseni klopi pred hišo, je prijel neki vojak in prošil za kozarce vode. Medtem ko je šla žena po vodo, je naglo izpraševal vojaka po novicah o dogodkih na fronti.

»Zdaj popravljajo železniški tir in se pripravljajo na nov napad,« je rekel vojak. »Dospeli so do mostu Owl-Creek in en polk pehote je že na bregu reke. Poveljnik je izdal ukaz, da bo vsak civilist, ki ga bodo dobili v bližini železniškega tira, po prekomu sodu obojen.«

»Kako daleč pa je do mostu Owl-Creek?«
»Kakih trideset milj.«
»Recimo, da bi kdo mogel mimo straž, kaj bi lahko dosegel?«

Vojak je pomislil. »Pred mesecem sem bil pri mostu,« je odvrnil. »Opazil sem, da je voda pozimi nagrmadila velikanske množine lesa ob mostu. Les je zdaj suh in bi gori kot slama.«

Vojak se je pretirano zahvalil gospodinjici za vodo, se priklonil možu in je odjezdil. Čez uro nato, ko se je že nočilo, je spet prijahal mimo farma in je krenil tja, odkoder je bil popoldne prijahal.

To je bil vohun sovražne severne armade.

Ko je Peyton Farquhar strmoglavil v globlino, se je onesvestil. Zbudil se je — zdelo se mu je, da čez celo večnost — zaradi ekeleče bolečine v glavi in zaradi občutka, da ne more dihati. Imel je le še toliko moči, da je čutil in občutil, da je bila bolečina. Vse zavito v blesteči se oblak, čigar arce je bil on, je ponihaval ko veliko nihalo brez materialne snovi. Nato pa, kar mahoma, s strahovito nenadnostjo, je šinila ob njem svetloba kvišku.

Glasno je zapluskalo, strahotno je zabobnelo v njegovih ušesih in vse je bilo mrzlo in temno. Zavedal se je, da se je vrv pretrgala in da je padel v reko. Odprl je oči in zagledal žarek svetlobe, ki je bil medlejši in medlejši. Potem se je začelo spet svetliti in vedel je, da se zdaj dviga na površino. »Biti obojen in utoniti,« je pomislil, »se ni najhujše. Ustreljen pa nočem biti. Ne, nočem biti ustreljen.«

Nič se ni zavedal, da se kaj trudi, a bolečina v členkih mu je pojanila, da si skuša osvoboditi roke. Vrv je odpadla; roke so se mu razprostrle in se dvigale navzgor. Z novim zanimanjem je opazoval roke, kako je najprej ena roka in nato druga posegla po zanki na vratu in jo odtrgala. Začutil je, da mu je glava pogledala iz vode. Sončna luč mu je alepla oči. Prsi so se mu krčevito in mukoma širile, pljuca so mu v grozni bolečini verkvale zrak, ki ga je s krikom izdihaval.

Neslo ga je na površini vode, po neki nizdol. Zdelo se je, da se vidni svet vrti krog njega, videl je most, trdnjavo in obrise svojih rabljev na sinjem nebu. Kričali so, mahali s rokami. Stotnik je potegnil samokree, a ni uštel. Nenadoma je mož v reki zaslišal rezki glas povelja. Nekaj je sknilo nekoliko centimetrov od njegove glave v vodo in vodeni curki so mu brizgnili v obraz. Farquhar se je potopil, potopil tako globoko, kolikor se je le mogel. Voda mu je hrumela v ušesih kakor bobnenje Nikaragve. Ko je spet prišel na površje, je videl, da ga je neslo po neki navzdol — bliže v varnost. Zda je krepko zaplaval s tokom reke.

Lzenada je začutil, kako ga voda vrtinči, kako se vrti ko vrtavka, da mu je bilo slabo in ga je obšla omotica. Voda, bregova, drevesa, most, ki se je že oddaljeval; vse je bilo zmešano in se je zivalo v celoto. Vrtinec ga je bil zgrabil. Trajalo je še nekaj hipov, potem ga je vrgel vrtinec ven in padel je na pešena tla na breg, zadržaj za pečino, ki ga je skrila pred pogledi sovražnikov. To, da je tako nenadoma običal na tleh, da so mu bile roke vse odrle, ga je spet osvestilo. Prste je zagrebel v pesek, ga oberoč posul nase in ga blagosiljal.

Sikanje in regljanje strelav v drevesih nad glavjo ga je preplašilo. Splazil se je vzdolž brega in izginil v gozd.

Vse dan je hodil in se ravnal po soncu. Gozd se mu je zdel brez konca in kraja. Niti kakse po lovcih izhोजene steze ni mogel izslediti. Dosejel ni bil vedel, da živi v taki divji pokrajini. Nekaj mu ni šlo v glavo, ko je to doagal.

Ko se je znočilo, je bil utrujen; noge so ga bolele, lačen je bil. Mislal na njegovo ženo in njegovo otroke ga je poglala naprej. Slednjič je našel stezo, ki se je zdelo, da ga privede na pravo pot. Ta je bila široka in ravna ko mestna cesta, vendar je bila vidno nerabljena. Nič ni bilo niti ob njej, nič gričev. Niti laže kakega psa ni naznanjal bližine človeških bivališč. Nad glavjo so se svetile zlate zvezde, ki so bile čudovito neznane in zbrane v

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Kdur tala naš pukalet svet je tukaj ena let ud useh plati ogleduje, koker ga je jest ogledujem, ta more že dober vedet, kuku je prouzaprou ta svet pršiman. Sej tist, kar se žlok u šul nauči, je tku use skup za ena figa. Kene, kua nas pa briga, če je svet tud res okrogu, koker sa nam u šul prefesari prpoudval? Zavle nas je svet žiher tud na šter vogle, al pa pudougast, koker štruka. Tešku je holt dondons na tem svete za žlut, pa je fertik. Ke sem se jest u šula hudila, sa nam tud večat prpoudval, kulk taužent let nuca svetloba, da pride ud sonca pa dol do naše zemle. Asten, zakua je spet tu dober? Keder ma moj mož zvečer kašna važna seja in pol šele preke jutre dam prkreula, al pa, če jest zavle skrbi, kdaj bom nepusreden dauk in pa tiste pusredne mestne duklade plačala, na morem zaspat, b mela ta narrajs, de b svetloba nuala se ene par taužent let več ud sonca pa dol do naše zemle, koker sa nam u šul prpoudval. Pol b se žlok saj učaseh lohka mal bi voreng naspuu. Tu pa ta narbi gvišen na bo šimal, ke jest u takeh slučajeh kumi dober uči zatismem, pa m že sonce pr vokne not pukuka, če ni glih kašen deževan dan. No, zdej pa puvajte, kuga mava midva z možam pol ud tega, če svetloba se tulk taužent let nuca do naj? Tu je vse skp larifari. Jest morem holt vsak juter hiter ustait in jiti frustek kuhat, muža morem pa za kumpet iz pojstle uleči, de ustane in leti hiter u kancelarija.

Pu pravie rečen, mene b velik bi intriseral, če b se nam pr en prložnost puvedal, kulk taužent let boja se nual, de bo fertik tista cesta, ke bo pelala ud Iblane, pa ke do Medvod. Veste, moja mlekara usak juter tku strašen rentat in se gifa, ke se more na te čist razrukian cest tku martrat, de use ud ne teče, preden prpele tam nek ud ta Slepka Janeza mlek u Iblane. Ene parkat m je že zažugala, de m tulk časa na bo mlekka vuzila, de bo cesta zrihtana. Men b blu nazadne že useglih, če m ga voz, al pa ne. Sej mlekka je pousod zadost. Ampak ta ženska ma res tku dober mlek — prouzaprou nene krave — de na verjamem, če ma še kera druga taga.

Puglejte, Lahi sa naredil tam dol u Abesini, koker sem brala, u enmu dobrom lete na vemu kulk stu kilometru douga cesta, pa mende se prou fajf asfaltera. Ud Iblane do Medvod je pa kumi trinajst kilometru, pa ja že mečkaja, kar stare babnce pekajla. Tista cesta, ke ja mislja delat dol na Sušak, boja pa delat, koker maja inženieri že use natančen prerajtan, tulk časa, de boja glih tri dni pred fertik, preden bo soden dan, če boja vorkn u roka plunl, drgač pa še tekat na bo fertik. Kuga nam bo pol ta cesta nuala, ke boma že tku usi hudil po unmu svet. Se potnga lista na boma več nual, in prolazence, koker se prau pu jugosluvensk, ta narbi gvišen tud ne več.

Kar pu pravie m puvajte, če b na blu bi pameten, de b u šul na prpoudval utroecem, kašn furm ma naš svet, in pa kulk taužent let nuca svetloba ud sonca pa dol do nas, ke žende pre-

fesari sami na veja prou natank? Nej b raj puvedal, kdaj boja mol u Belgrade tulk enga družbi, de boja lohka našem uradenkem mal plače puvišal. De ta deba gnar sami nucaja, tu nam je že tku znan. Verjamete, de b tu prou cela Drauska banovina intriseral. ne sam uradenke. Sej tud nhue družine z utroecem ured brunda toučaja. Kene, keder je moka, al pa krumpir za en dinarček padu, sa uradenkem prec za ene deset prucentu plače znižal. Zdej, ke je kmetem toča use pubila in kar jim je toča še pestila, jm je pa voda udnuala, se je pa še elu za bat, de bo kermu u glava padel, nej uradenki prskočaja kmetem na pumuč, ke sa tega še narbi vajen. Za žudet b se uradenkem prou nē na blu. Bi b se jm blu za žudet, če b jm zdej, ke se je use spet pudražel, plače spet nazaj puvišal. Jest mislem, de b blu useglih dober, če b kašen puslane u držaun zborne tula naprej prnesu in predlagu, de nej se uradenkem spet plače puvišaja. Jest sm prepričana, de b na blu nubene upuzicije. Prou usi b glasval za tu, koker sa glasval tekat, ke se je šlu za tu, de nej se tud nm plače puvišaja, če prou tekat moka ni še nē puskučila. Tud demunstraci b prou gvišn na blu nobeneh zavle tega, koker sa puuavad zmeri tekat, keder kermu ni kej pu vol. Kene, če sa s puslanci že tekat sami seb brade ustvari, b bla zdej ja naraunast nhua sveta doužnost, de jh zdej tud drugem ustvarja.

Asten, tu je že opraulen. Zdej morem pa še puvedat, de sa trafikanti tud strašen ferbčen, za kua dubaja sam pet prucentu ud blaga, ke ga za država predaja. Sej ma vender naša država še ta narveč, prouzaprou še elu preveč tega blaga na razpulagajne. Kene, use druge države dajeja trafikantem pu deset, al pa še več prucentu, če prou morja ta blagu iz drugeh držaun uvažat in še elu dragu plačvat. A ni tu žudet? Pr nas ja več tubaka zraste, koker b ga smel zrast. Sevede tist tubak, kar ga je preveč, morja kutrabant predajat. Ud tega pa spet trafikanti nē nimaja. Zatu sa pa tud tak reveži, de se jih Buh usmil. Jest b našem puslancem prou topl prpročala, de nej vnder enkat pestaja tist večer špeter. Nej raj kerkat kej tku pametnega kermu u glava pade, de boja usi puslanci kar ube ruke u lft uzignel, keder bo prštu tist na glasvajne, koker sa jih tekat, ke, no in tku naprej. Kua bom prpoudvala, ke sami dober veja, kuga mislem. Sej pravem: dejte, dejte že enkat tud na druge misli, ne pa zmeri sam nase.

Pa še neki b rada dons naprej prnesla, ke m že precej doug na sre leži. Deluci pu fabrikah se m tud smilja, ke na morja pridet na zelena veja. Kene, fabrikanti se tud tku strašen bujeja, de b na faliral, če b sojem delucem, ke prouzaprou fabrikante redeja, saj tulk plače puvišal, de b lohka za sila žvel. Prauja, de se bujeja južne konkurence, Zakua nek? Ta narbiži plače nej boja pu cel držau glih, pa se jm na bo treba bat konkurence. Ce boja pol deluci dol na juge, ke je žiutejne cnej, mal bulš živel, koker naš. Buh jm pužegni. Men se pa zdi, de fabrikantem na gre glih tku konkurencu pu glau, ampak tu jh skrbi, kuku s bo mogu en fabrikant nakupet kar za pet meljonu tepihu, de bo pu nh hodu, če bo delucem plače puvišu? Enmu drugmu gre pa spet jahta pu glau, ke je dau šter meljone zajna, de se lohka z no pu muri voz, de b na šou sam zavle sojeh deluce eugrunt Tku je ta reč. Jest mislem, de maja te lde preveč neputrebne putreb, pa več orou serklaneh želodeu. Sree jm je pa u naglo Buh puzabu ustvar.

K. N.

Zborovanje gozdarjev

V gozdu mestne občine celjske na Pečovniku je zborovala te dni ljubljanska podružnica Jugoslovanskega šumarskega združenja. Po pozdravnem nagovoru predsednika podružnice, dr. Franja Vidica je upravni odbor podal svoja poročila, ki so bila sprejeta z odobravanjem. Upravni odbor s predsednikom na čelu je bil z malimi izpremembami izbran soglasno tudi za bodoče poslovno leto.

Iz poročil, o katerih se je razpravljalo in sklepal, prinašamo najvažnejše o delovanju podružnice v preteklem poslovnem letu in o smernicah delovanja v bodočem poslovnem letu.

Podružnica je sodelovala pri razstavi lesa, ki je bila prirejena v okviru ljubljanske velesejme, jeseni 1936, pod geslom »Uporabljajmo naš les doma«. Namen te razstave je bil, seznaniti javnost z vsestranskim uporabo lesa doma, pokazati nova pota pri ukoriščanju lesa, dokazati njegovo izvirnost in kakovost in pomen za narodno gospodarstvo. Nekaj novega je bilo propagandno predavanje za ukoriščanje lesa kot pogonskega sredstva pri motorjih. Z uvedbo tega novega pogonskega sredstva pri nas bi postali neodvisni od uvoza bencina in težkih olj, bi pocenili pogonske stroške in povečali porabo lesa in lesnega oglja doma. Tako bi bilo pomagano nam vsem in težki milijoni, ki jih plačujemo za uvožena pogonska sredstva, bi ostali doma.

Brez sposobnega gozdarskega tehnično-pomožnega naraščaja ostane vse prizadevanje za povzdi gozda gozdnega gospodarstva brezuspešno. Mi rabimo i gozdne čuvaje i gozdarje z nižjo gozdarsko strokovno izobrazbo in dovoljno splošno izobrazbo. Iz te nujne potrebe se je tudi ustanovila nižja gozdarska šola v Mariboru z enoletno šolo za gozdne čuvaje in z dveletno šolo za gozdarsko tehnično pomožno osebje. Ker za vzdrževanje tega zavoda, ki nosi naslov »državna nižja gozdarska šola«, ni bilo državnih sredstev, je banovina prevzela vzdrževanje zavoda in osebja zavoda. Vključ temu je ministrstvo za gozde in rudnike ukinilo dveletno šolo in naš naraščaj za gozdarsko tehnično pomožno osebje se bo moral v bodoče šolati

Odbitnost samoupravnih doklad

V konkretnem spornem primeru glede odbitnosti samoupravnih doklad od davčne osnove pridobnine je zavzelo upravno sodišče v Celju stališče, da so samoupravne doklade na pridobnino odbitne postavke. Zakon o neposrednih davkih namreč ne našteva izrpnno odbitnih postavk, ampak samo primeroma. Pač pa je posebej kot neodbitne neposredni davek, t. j. pridobnina. Pod pojmem neposredni davek pa se radi jasne besede ne morejo sumirati tudi samoupravne doklade na pridobnino in so torej odbitne. Pri izračunavanju davčne osnove pridobnine se ne morejo analogno aplicirati določila čl. 82. točke zakona o neposrednih davkih. Določbe pravilnika k čl. 120 zakona o neposrednih davkih v obliki čl. 16 novele z dne 18. febr. 1934, da se od kosmatega dohodka ne smejo dobiti plačani neposredni davki in samoupravne doklade, nasprotuje, kolikor gre za samoupravne doklade na pridobnino, navedenim določilom zakona in se torej ne more vpoštevati.

To stališče upravnega sodišča glede odbitnosti samoupravnih doklad je potrdil tudi Državni svet s svojo odločbo z dne 1. aprila 1937.

Poljska ne bo več izvažala žita?

Letošnja letina na Poljskem ni bila dobra, zaradi tega tudi Poljska letos ne bo izvažala skoro nič žita. Kaže pa, da bo Poljska sploh prenehala biti izvoznik žita, ker je poljsko kmetijstvo zelo zaostalo. Pomisliti je treba, da je pred vojno znašal pridelek pšenice na 1 ha 12,4 met. stota, v zadnjih 5 letih pa povprečno le še 11,2 met. stota. Podobno je pri rži, kjer se je povprečni predvojni donos na ha 11,2 met. stota zmanjšal v zadnjih 5 letih na 10,9 met. stota. Sicer je količina vsega pridelka narasla od povprečja 1927—1931 na povprečje 1932—1936, pri pšenici od 19,1 na 19,4, pri rži od 63,3 na 65,2 in ovsu od 24,4 na 25,7 milij. met. stotov. Toda vpoštevati je treba, da je imela Poljska na koncu leta 1927 30.213.000 prebivalcev, na koncu leta 1936 pa že 34.221.000 prebivalcev, torej se je število prebivalstva v zadnjih 10 letih pomnožilo za približno 4 milijone ali nad 13%. Zaradi tega predlagajo tudi na Poljskem žitno bitko, katero je uvedla Italija. Pri tem je še treba vpoštevati, da so cene na nolanjem poljskem trgu za žito narasle v zadnjih dveh letih za 100%.

Tudi naraščajoča industrializacija ni mogla preskrbeti vsem Poljakom novega kruha, tako da je potrebna velika pomoč za one kraje, ki so bili po gospodarski krizi najbolj prizadeti.

Ljubljanski velesejem

Golobja pošta bo sodelovala pri otvoritvi letošnjega jesenskega ljubljanskega velesejma in velike ljubljanske razstave slovenskega novinarstva v sredo, dne 1. septembra na velesejmu. Golobi pismonoše so predhodniki današnjega novinarstva, ki so s svojim prirojenim čutom bili raznašalci vesti, za kar so jih uporabljali ljudje že v najstarejših časih. Cim bo novinarska razstava odvijena, bodo na velesejmu izpostavili jato golobov-pismonoš, ki bodo poleteli iz sejmšišča kot znamenje začetka letošnjega jesenskega velesejma in novinarske razstave v Ljubljani.

Trgovinska pogajanja z Grčijo in Turčijo. V najkrajšem času, verjetno na koncu septembra ali v začetku oktobra se bodo začela nova trgovinska pogajanja z Grčijo. Nadalje poteka dne 5. novembra 1937 pogodba s Turčijo. Računati pa je, da bo ta pogodba odpovedana in se bodo morala začeti v kratkem nova pogajanja.

Nov elektrovod v kranski okolici. Elektrarna Vinko Majdič v Kranju namerava zgraditi elektrovod 3000 V napetosti od elektrarne čez Savo do transformatorske postaje na kompleksu Jugobruna do Strazišča, kjer je projektirana transformatorska postaja. Dne 14. septembra 1937 bo komisijki ogled.

Ljudska tiskarna v Mariboru, d. d., sklicuje izredni občni zbor delničarjev za 11. september ob 18 v Delavski zbornici: na dnevnem redu je poročilo o računskem zaključku in bilanci ter volitev načelstva.

Nove zadruga. V zadrugi register so bile vpisane naslednje nove zadruge: Gospodarska zadruga v Frankolovem, r. z. z. o. z. Zadruga za predelavo živalske dlake, r. z. z. o. z. (načelnik Gelfenberg B. Anatolij, posestnik, Belgrad). Strojni zadruga v Senti Jerneju, r. z. z. o. z. Vinogradniška vinarska zadruga v Trbovljah, r. z. z. o. z. (načelnik Pust Janko, pos. Trbovlje—Loke).

v inozemstvu, ker brez njega, vsaj v Sloveniji, ne moremo izhajati! Podružnica je po glavni upravi vložila na ministrstvo gozlov predstavko, da se na zavodu zopet uvede dveletna šola.

Da bi bili zastopani interesi našega gozdarstva tudi v kmetijski zbornici, je podružnica delegirala svojega člana kot svetnika v kmetijsko zbornico.

V želji, da v svoj krog pritegne čimvečje število vseh, ki so vezani na naše gozdove, je podružnica izdelala nova pravila, da bi se mogli ustanovljati gozdarski krožki. S krožki naj bi se zainteresirali najširši krogi prebivalstva za delovanje podružnice in se tako bolj intenzivno pospevali interesi gozdarstva med ljudstvom. Imeli bi naslov »Prijatelji gozda«. S temi krožki bi se organiziralo naše kmetijske gozdne posetnike in vse druge, ki od gozda živijo, ter vse prijatelje gozda in narave.

Ker se je izkazalo, da dosedanja pravila Jugoslovanskega šumarskega združenja ne odgovarjajo posebnim nalogam podružnice, je sestavljen osnutek novih pravil in predložen glavni upravi v Zagrebu v presoji.

Delegat podružnice je zastopal Jugoslovansko šumarsko združenje na skupščini čkoslovanskega gozdarskega društva. Poročal je o sijajni organizaciji tega društva, o njegovem uspešnem delovanju in velikem zanimanju ter podpori, ki jo je to društvo deležno pri čkoslovski javnosti.

Sprejeta je bila resolucija, s katero podružnica z veseljem ugotavlja, da vlada popolno soglasje med njo in našimi okrajnimi gozdarji glede potrebe tega stanu

Francoski letalci romali v Lurd

Izvirno poročilo „Slovenčevega“ dopisnika o veličastnih verskih slavnostih francoskih letalcev pri Lurški Materi Božji

Slovesna sv. maša na esplanadi pred oltarjem sv. Bernardke. Od leve na desno stoje: polkovnik Delanney, organizator romanja, oslepel v službi letalstva; 2. general Pierre Detroyat; 3. general de Valette; 4. general Etienne; 5. polkovnik Wateau; 6. general de Goys; 7. general d'Amade.

Lurd, 21. avgusta.

Lurd, ta moderni dokument velike božje ljubezni in moči, vedno v večjem številu zbira k sebi romarje in vedno več novih skupin ter vrst romarjev.

Srečna je bila misel, da bi se organiziralo romanje sodobnega francoskega letalstva k Devici Mariji v Lurd. Francija s svojim ponosnim letalstvom se klanja Bogu ter hoče nadaljevati svojo vekovito tradicijo kot krščanska in katoliška država. V Lurd romajo francoski bojovniki, ki so v svetovni vojski s svojimi silami branili francosko domovino, tja roma mlajši francoski naraščaj, ki bo šele poklican braniti svojo domovino, če bi kedaj bilo treba. Ali je po tem takem kaj čudnega in nelogičnega, če tjakaj romajo tudi tisti sinovi Francije, kateri v svojih aparatih vsak dan režejo oblake ter se dvigajo visoko proti nebu. Tudi ti se klanjajo Kraljici nebes!

Dnevi prvega romanja francoskih letalcev v Lurd ostanejo nepozabni vsem, ki so jih doživeli. To je bilo od 16. do 20. avgusta letošnjega leta. Tiste dni se je v Lurd zbralo okoli 500 francoskih letalcev, aktivnih in rezervnih, ter njihovih družin. To ni bilo romanje množice, marveč romanje izbrancev, katerim pa je sledilo potem velikansko romanje množice na 65. francoskem narodnem romanju.

Dne 15. avgusta so letala krožila nad svetiščem Lurške Gospe. Eno izmed letal je na Marijino svetišče metalo kite cvetja, samih vrtnic. Večina letal je pristajala na ozemlju kraja La Loubere blizu Tarbesa, kjer so letalci bili gostje trgovske zbornice v Tarbesu.

V ponedeljek 16. avgusta se je pred lurško jamo slovesno začelo prvo francosko letalsko romanje. Videli smo celo vrsto francoskih odličnikov. Bili so: bivši šef letalskega štaba general Pujo, generala Detroyat in de Goys, slepi polkovnik Delanney, duhovnik Pierra, ki je letalski polkovnik, in mnogo drugih. Znani in simpatični lurški škof msgr. Gerlier je imel sijajno pridigo, katero je sklenil s temi besedami: »Med tolikimi milijoni romarjev, ki se na tem kraju klanjajo po želji Lurške Gospe, katero je pred 79 leti izrazila 14 letni deklici Bernardki, je manjkal samo še sinovski pozdrav francoskih kril Naši Gospe. To davno željo in potrebo vidimo danes izpolnjeno!«

V torek 17. avgusta so bile slovesnosti in pobožnosti. Po jutranji maši s skupnim sv. obhajilom se je ves zbor romarjev zbral ob desetih na esplanadi pred krasnim oltarjem svete Bernardke. Sonce je sipalo svoje žarke na to izbrano romarsko skupino. Od vseh drugih so se jasno odražale bele čepice letalskih častnikov in njihova ožgana lica, vsa resna v pobožni molitvi. Poleg že zgoraj imenovanih odličnikov smo tukaj videli podprefekta iz Bagnières kot zastopnika vlade, g. Trelut, mestnega župana v Tarbesu, lurškega mestnega župana, generala Lafont in Etienne, oba bivša šefa armadnih zborov, šef-inženjerja francoskega letalstva g. Franca in še mnogo drugih. Po slovesni maši je spregovoril duhovnik Maribail, ki je rezervni komandant-kapitan letalstva.

Pri tej priliki omenjamo, da so vsa verska opravila na tem sijajnem romanju opravljali duhovniki, ki so rezervni letalci francoske armade. Niti na tem polju francoska duhovščina ni zadržana in je tudi tukaj svoji domovini dala svoj del. Komandant duhovnik Mirabail se je v ginljivem govoru spominjal mrtvih letalcev, ki so po večini dali svoje življenje za napredek in slavo francoskih kril. »Mi, ki verujemo, jih v duhu gledamo združene z nami. Verujemo, da tam zgoraj služijo veliki stvari ter pomagajo dvigati človeštvo k Dobremu in Lepemu, kar je posebjeno v Bogu.«

Nato je krenil po ulici veličasten sprevod z vojaško godbo na čelu. Sprevod je korakal k spomeniku padlim vojakom. Gost špalir ljudstva je na trgu pričakoval slovesnega dohoda. Takoj po prihodu so podčastniki položili na spomenik vence, nakar je general Goys v kratkem in sočnem govoru slavil spomin junakov francoskega letalstva. Med številnim občinstvom je bil tudi lurški škof msgr. Gerlier, kateri je med tem postal nadškof v Lyonu. Potem so zaigrali marseljevo, nakar so pevci zapeli »De profundis.« S tem je bila ta slovesnost končana. Množica pa je tudi pri tej priliki pokazala svojo ljubezen škofu Gerlieru. Njegov avtomobil se je komaj prebil skozi gnečo ljudstva, ki ga je obkoljevalo, mu ploskalo in mu klicalo: »Vive Monseigneur!«

Popoldne je elita francoskega letalstva nadaljevala svoje pobožne manifestacije v slovesni procesiji presv. Rešnjega Telesa v lurškem svetišču. Kristusa Kralja je spremljala odličnejša eskorta kakor pa navadno. Čast njim in pa armadi, katero so predstavljali! Naj navedemo imena mož, da tudi naši ljudje zvedo, kakšni odlični francoski možje so globoko verni katoličani. General Lafont, poveljnik 17. francoskega armadnega zbora, je nosil zastor nad Najsvetejšim. General Detroyat

je nosil križ pred procesijo. Za častno stražo ob Najsvetejšem so stopali generali Pujo, d'Amade, de Goys, de Dergnette, Etienne, Verdalle in polkovnik Wateau. Nebo so nosili: comte de Looz, šef inženjer letalstva Franck, pariški poslanec Wiedeman-Goiran, polkovnik Pittard, podpredsednik trgovske zbornice za departement Visokih Pirenejev g. Beni in drugi odličniki. Molitve in klice k Lurški gospe je vodil frančiškan Bourgerol, ki je rezervni poročnik letalstva. Ta sijajna procesija se je končala pod žarom zlatega zahajajočega sonca ter je silno pretresla množico domačin in tujih romarjev, kateri so se na esplanadi zbrali okoli velikega venca bolnikov, došlih od vseh strani po tolažbo in pomoč k Naši Gospe.

Zvečer pa je omenjeni poročnik letalstva frančiškan Bourgerol kot »duhovnik zračnih skavtov« imel jednat govor samim letalcem. »Človek nikjer ne more najti zadovoljstva svojim naravnim težnjam kakor le v veri. Človeška želja, dvigniti se v višave, nujno vodi k Bogu. Kakor pa je Gospodovo Vstajenje praznik letalstva, tako mora vse življenje letalca biti eno samo dviganje k Bogu,

Slavnostni sprevod je krenil 17. avgusta z esplanade v lurškem svetišču k spomeniku padlim vojakom v Lurd.

Rumena mrzlica

Iz San Paula poročajo: V nekaterih krajih te države divja rumena mrzlica, ki je bila pred leti strah in trepet mest Santos in Campinas, vendar vsled odločne borbe sanitarnih oblasti v zadnjih 30 letih o tej bolezni ni bilo slišati. Državna vlada je sedaj takoj odobrila kredit dveh milijonov mil-rejsov za borbo proti tej epidemiji.

Od povesod

Klub nemških rotarijancev se je razšel, ker je Hitlerjeva stranka v Nemčiji svojim članom prepovedala biti član Rotarijanskega kluba.

Nemškega častnika je zaprla romunska policija, ker je fotografiral nekaj vojaško važnih točk ob ustju Donave.

29.000 španskih beguncev je zadnje čase pribežalo v južne in zahodne francoske luke.

Italijanske izgube so v bitki za Santander od 14. do 23. avg. znašale: 16 mrtvih in 60 ranjenih častnikov, 325 mrtvih in 1616 ranjenih vojakov. Italijanski prostovoljci se bore v Francovi armadi kot legionarji.

Angleški Rothschild je umrl. Na svojem posestvu v Tringu je umrl poglavar angleške veje bogatih Rothschildov, Lionel Valter Rothschild, star 69 let.

Komuniste zapirajo v sovjetski Rusiji. Mnogo komunistov je pred časom zbežalo iz raznih držav v Rusijo, kjer so se udeleževali. Sedaj so se ruski oblastniki teh svojih sohrugov naveličali. Doselej so zaprli nad 300 nemških komunistov, kakih 30 Madžarov, čez 20 Italijanov ter mnogo Avstrijcev, Bolgarov in Romunov. Kaj je s slovenskimi in jugoslovanskimi komunisti, tega listi ne poročajo. Pač

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

UNION
TEL. 22-21
Velika muzikalna revija
Plešem za tebe

SLOGA
TEL. 27-30
Zabavna veseligradska polna duhovitega humora
in komičnih zapletljivost
Inkognito
Gustav Fröhlich Hansi Knotek

MATICA
TEL. 21-24
Velik spijonistični film
Azev
Mot s dvojnimi filenem in dvojno vlogo
Ob 11. uri dopoldne izredna predstava male
SHIRLEY TEMPLE
Zlati kodrčki
Predstave danes ob 18., 17., 19. in 21. uri
V Matici in Unionu cene normalne, v Slogi
znižane.

Dijaka ali dijakinja
vajenca, vajenke sprejem
na hrano in stanovanje.
Naslov v upravi
»Slovenca« Celje.

Pekovskega vajenca
poštenega, z vso oskrbo
v hiši, sprejem takoj —
ali raznasalca kruha. —
Šmrekar Jakob, pekarija,
Kropa. (v)

Vajenca
za krojaško obrt, sprejem.
Oni, ki so se že učili,
z dobrimi spricčevili —
imajo prednost. I. Smole,
št. Vid nad Ljubljano. (v)

Hčerka železničarja
z dežele bi se šla učiti v
trgovino mešanega blaga
v Ljubljano. — Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
13.666. (v)

2 čevljarska pomočnika
sprejem takoj. Kolničar
Duplje. (b)

Hlapca h konjem
iščem. I. Černe, Dalmatinska
15. (b)

Hlapca za poljska dela
vajenega konj, sprejem
takoj. Pogacar, Zg. šiška
št. 84. (b)

Služkinjo
pridno, pošteno, vajeno
kuhati in otrok, sprejem
takoj. Sv. Petra c. 61. b

Steklo-brusač
se sprejme takoj. Služba
stalna. Ponudbe poslati
Kristaliji. Celje. (b)

Postrežnico
za Kodeljevo, snažno in
povsem pošteno, iščem.
Klunova 7. (b)

Čevljarskega pomočnika
za zbita čela, sprejem.
Jože Znidaršič, Nemška
vas, p. Nova vas. (b)

Starejše kmečko dekle
za poljska dela sprejem
na deželo. Plača 200 din.
Florjanska ulica 16. (b)

Mladega fanta
18 do 20 let starega —
sprejem na vsa hišna
dela. Jezersko št. 76. (b)

Serijskega zastopnika
za prodajo radio-aparatur
sprejem. Banja, Miklo-
šičeva 20. (b)

Starejše dekle
za vse sprejme k dami
na deželo pri Florenzi.
Znanje italijanske ali
nemščine. — Marta Licht,
Castello-Firenze. (b)

Perfektna kuharica
in gobarica se sprejmeta
v odlično hišo. Ponudbe
z navedbo dosedanjih
služb upravi »Slovenca«
pod št. »Vestna« 13765.

Išče se letni manipulant
eventuelno začetnik za
takošnji nastop. Pred-
nost imajo z vsaj dve-
letno prakso. — Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
št. 13740. (b)

Posedstva
Večstanovanjsko hišo
novo, prodam. Pavel Vr-
hovnik, vas Bakovnik 6,
pošta Kamnik. (p)

Stavbna parcela
lepa — na Ježici napro-
daj. Naslov v upr. »Slo-
venca« pod št. 13.562.

Nova hiša
z vrtom in njivo, priprav-
na za upokojenca, napro-
daj. Ivan Kolar, Vojnik
pri Celju. (p)

Hiša
pripravna za obrtnika —
naprodaj sredi mesta. Na-
slov v upr. »Slovenca«
pod št. 9315. (p)

Ugoden nakup
nove, obrestnosne, stiri-
stanovanjske hiše. Maribor,
Pobrežje, Jadranska
št. 40. (p)

Hišo s trgovino
gospodarskim poslojem,
poleg postaje, tovarne v
obratu, ugodno prodam.
Ponudbe na upr. »Slov.«
pon »Potrebno 80.000«. (p)

Posedstvo
v bližini Kranja ali pa
Ljubljane, kupim. Ponud-
be z opisom in ceno upr.
»Slov.« pod »Plačam takoj«.
13.500. (p)

Novo hišo
dvostanovanjsko v Ljub-
ljani-Stožice 114a — pro-
dam, event. zamenjam za
enako v Ljubljani. Volk.

Manjše kmetijsko posedstvo
ugodno naprodaj. Koro-
sec, Šmihel pri Novem
mestu. (p)

Prodaj dve parceli
ob Beograjski ulici. Na-
slov v upr. »Slovenca«
pod št. 13704. (p)

Stanovanjsko hišo
z velikimi tovarniškimi
prostorji ter obsežnim dvor-
iščem, primerno za vsa-
ko večjo obrt — ugodno
prodam. Naslov v upr. »Slo-
venca« pod št. 13700.

Hiša s stavbno parcelo
v bližini glavnega kolo-
dvoza, v prometni ulici,
naprodaj ali se zamenja
za drugo posedstvo v Ljub-
ljani. — Ponudbe upr. »Slo-
venca« pod št. 13676.

Lepe stavbne parcele
pripravne za trgovce in
in alično, okrog postaje
št. Vid, ugodno naprodaj.
Naslov v vseh posloval-
nicah »Slovenca« pod št.
13650. (p)

V Brežicah
in okolici se naprodaj
hiše, krasna stavbišča,
vinogradi, sadovnjaki in
gozdovi ter zaokroženi
dell Attemsovega vele-
posedstva. — Poljanca pri
inž. Miklav Otmar, Bre-
žice. (p)

Lep vinograd
z branjem, 52 a velik je
naprodaj v Hajdinu pri
Ormožu, četrt ure odda-
ljen od postaje, Reflek-
tanti se naj oglašijo na
g. A. Lah, umetni mlin,
Zg. Poljskava.

Hiša s 3 sobami
kuhinjo in pritlikinami
ter vrtom, 15 minut od
kolodvoza Celje prodam.
Naslov v vseh posloval-
nicah »Slovenca« pod št.
13813. (p)

Mlin
na prometnem kraju, ze-
lo ugodna trgovina moke,
poleg mletje za stranke.
Prodaj. Naslov v vseh
poslovalnicah »Slovenca«
pod št. 13813. (p)

Zaradi smrtnega primera
naprodaj lepo posedstvo z
vinčarijo, stanovanjem,
kletjo, hlevom, prešo, tik
ob banovinski cesti. Vino-
grad, bogato naložen s
srodjem in bo letos iz-
redno dobro branje. Cena
31.000 din. Ponudbe upr.
»Slovenca« pod št. 13723
»Ugodna prilika« št. 13723

Službe iščejo

Mlad sofer-mehanik
išče službo za takoj. Na-
slov v upr. »Slovenca«
pod št. 13658. (a)

1000 din nagrade
damp onemu, ki mi pre-
kripi stalno službo v ka-
ki tovarni v Celju ali v
Mariboru. — Pisma na
upravo »Slovenca« pod
»Priden« št. 13.463. (a)

Praktikanta
veščja strojeplisja, steno-
grafije, korespondence in
drugih pisarniških del —
išče primerne zaposlitve.
Cenj, ponudbe na upravo
»Slov.« pod »Zanesljiva«.
13.400. (a)

Dekle
15 let staro, z dežele —
oddam v strogo krščan-
sko službo v Ljubljano
v pomoč gospodinji ali k
otroku kot začetnica. —
Naslov v upr. »Slovenca«
pod št. 13.587. (a)

Sprejem službo
skladničnika ali oskrbni-
ka majerja, vzajemno po-
sedstvo v najem ali polo-
vico pridelkov. Ponudbe
pod »Posten in trezen«
št. 13726 upravi »Sloven-
ca«. (a)

ČRNLNIK KI JE UVEDEL VIDNO ZALOGO ČRNILA

PARKER VACUMATIC je bil prvi, ki je pokazal svetlo vidno zalogo črnila. Mnogi so poizkusili, da bi ga v naglici postemali in prehiteli, a nobenemu se to ni posrečilo. Danes je VACUMATIC še vedno edini črnilnik v naličnem peresu s popolnoma vidno zalogo črnila.

Samo PARKER VACUMATIC nudi vse naslednje prednosti:

- vidna zaloga črnila v celoti — in ne samo v zadnjih ostankih črnila.
- 14 prejšnjih sestavnih črnilnik: Din. 750. — 450. — PRIKLADNI SVINČNIK: Din. 250. — 350.

delov je odstranjenih, da se je dobil prostor za 100% večjo zalogo črnila, ne da bi se pri tem format povečal. Z vsako napolnitvijo je dosežena tako dvakrat daljša uporabljivost.

• mehanizem je vdelan v zgornjem delu črnilnika, kjer ne more priti v stik s crnilom in kjer je oksidiranje ali razkrajanje onemogočeno.

• edinstveno zlato pero, ki nikdar ne praska, z oblogo iz platinskega spojin. / STANDARD modeli imajo navadna zlata peresa.

Parker VACUMATIC

NOTER I DRUG, GUNDULICEVA ul. 5, ZAGREB.

Danes

Danes pa vsi v Šiško

k Stepiču, kjer priredi prostovoljna gasilska četa Ljubljana VII.-Šiška veliko vrtno veselico. Godba, srečolov, srečanje komarja itd.

Denar

10.000 din posojila

isčeni proti visjim obrestim. Vknjižba na nepremičnine. Naslov upravi Slovenca št. 13770. (d)

Družabnika

k manjši tkalnici isčem. Naobrazba ni potrebna. Ponudbe upr. Slovenca Maribor pod »M. Č.« št. 13.612. (d)

Ureditev dolgov

potom sednih in izven-sodnih poravnava

Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. Strokovne knjigovodske revizije, sestava in apro-bacija bilanc.

PREŠKRA KREDITOV vsi posli

KMEČKE ZASČITE Edina koncesionirana komercialna pisarna

Lojze Zajc

Ljubljana, Gledališka ul. 7
Telefon 38.18

Mlad obrtnik

isče osebo, ki bi posodila 80—100.000 din. Vknjižba na prvo mesto; lahko tudi do smrtne oskrbe, samo da bi vodila račune podjetja, katerega nameram vpeljati. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Lepa prilika« št. 12979. (d)

Posojilo 15.000 din

isčem. na mesečno odplačilo po 300 din. Obresti po dogovoru. Vknjižba na prvo mesto. A. Schubert, Vič 155. (d)

BANČNO KOM. ZAVOD in MENJALNICA

MARIBOR Aleksandrova ulica št. 40
vnovčuje

HRANILNE VLOGE bank in hranilnic, kupuje

vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Sprejem kompanjono

za nakup posestva. Pogoji 11.000 din, ostalo po dogovoru. Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 13625. (d)

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Sloven-ska banka v Ljubljani, Krekov trg 10, tel. 37-52.

10.000 din

posojila isčem na posestvo 18 orolov; vknjižba na prvo mesto ali pa tudi istega predam. Cena po dogovoru. Zofija Klovor, Slivno 32 (pod Malčcem), Laško. (d)

Vnovčujem

hranilne vloge vseh denarnih zavodov proti takojšnji gotovini zelo ugodno

Oblast. dovoljena pisarna

Rudolf Zoré

Ljubljana, Gledališka 12
Telefon 38-10

Posojilo

40.000 din želi posestnik in dober trgovec. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Večkratna garancija« 13.522. (d)

HRANILNE KNJIŽICE

vrednostne papirje vnovčuje po najboljši ceni in takojšnjemu izplačilu — izposluje vse bančne denarne, kreditne in blagovne posle

na kulantneje

ALOJZIJ PLANINSEK

trg. ag. bančnih poslov
Ljubljana, Beethovnova ulica 14-I — telefon 35-10

Družabnik

Imam nemška patente za izdelovanje neprekosljivih kemično tehničnih proizvodov, kakor tekoča pasta za podo, čistilo za čevlje in pohištvo itd. — Isčem družabnika z 50.000 din. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Sodelovanje začeljeno« št. 13652. (d)

Družabnika

samskega, zaradi povečanja trgovine, isčem. Trgovina se nahaja na zelo prometni točki. Potreben kapital 10.000 do 20.000 din. Kdor si želi ustvariti primerno ekstenzo, ne bo pustil te prilike mimo. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Družabnik«. (d)

Zasluzek

V zastopstvo nudimo

ličen predmet potniku, ki potuje po dravski in savski banovini. Zasluzek gotov in primeren. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13629. (z)

Obrt

Gostilničarji!

Moderno asfaltirano kegljišče poveča dohodek vaše gostilne. Dokaz moja dosedaj dobavljena kegljišča. Pojasnila: Ceferin, Ljubljana, Tyrševa c. št. 15-I. (t)

Umetne cvetlice

ročne vazenine, azur, enti in predtisk — izdeluje za umetno obrt Milena Zor Ježek, Franciškanska ul. št. 8 (dvorišče), Ljubljana. — Cerkve, trgovci in obrtniki znaten popust.

Gumbe, plise, entel, ažur predtisk in monograme hitro izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukej. (t)

Pouk

Nemščino

poučujem najbolj uspešno — čisto poseni. Naslov v up

Prodamo

Dva krasna asparagusa
prodam. Veliki Stradon
st. 7, Ljubljana. (1)

Solske torbice, nahrbtnike
v veliki izbiri, priporoča

IVAN KRAVOS
Maribor, Aleksandrova 13

Otroški voziček
globok, malo rabljen —
ugodno prodam. Ziebnič,
Jančeva 11. (1)

Sveže breskve la
kg 3.50 D, 4 kosare 50 kg
Franko voznina. Razpo-
sila G. Drechsler, Tuzla.

**Koroške
brusnice**

(PREISELBER) dnev-
no sveže - razpošilja od
5 kg naprej Zechner Hen-
rik, Libelitz, Koroško.

Brusilnih kamnov

za brušenje teraca, ka-
kor tudi smrkovih plošč
ima veliko zalogo trdnja
Feliks Toman ml., Ljub-
ljana, Costova ul. 7. (1)

Tekače (tepihe)

največjo izbiro, meter od
15 din naprej nudi nova
trgovina Gorčar, Sv. Pe-
tra cesta 20. (1)

Žage:

remshelidske gaterice —
vodne, tračne, kakor tudi
vse vrste orodja in okov-
ja si nabavite ugodno pri

JEKLO
Stari trg.

»Piaff« šivalni stroj

cevilarski, levorotni, ma-
lo rabljen, za polovico
ceno, in krojaški, nov, 20
plačanih nanj 1000 din,
prodam naprej (tudi na
obroke). Gradaska ul. 8.

Modroce

postelne mreže, železne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetirane
izdelke puči najceneje

RUDOLF RADOVAN
tapetnik - Mestni trg 13

Ugoden nakup morske
trave, žime, cvilha za
modroce in blaga za pre-
vieke pohištva

Manufakturo

v veliki izbiri in po ugod-
nih cenah nudi za jesen

**Oblačilnica za
Slovenijo**

Ljubljana
Tyrševa cesta 29.
(Hiša Gospodarske zveze)

Do predkita nudimo raz-
novrstno manufakturo tu-
di na hranilne knjižice.
Članke Zadruga zveze.

Agnes Günther:

Dušica - Rožmarija

Moja ljuba Evi! Nekaj ti še hočem povedati.
Niti slutiti ne moreš, kako težko bi bilo Rožmarijo
le malce prilagoditi družabnemu življenju. Okoli
pasu ima osem in šestdeset centimetrov. K temu
menda ni treba komentirati. In njene noge! Zatrjuje
neprenehoma, da more nositi le neke vrste sandale.
In tako koraka okrog v širokih copatah brez vsake
oblike. Gospoda se je baje izrazila, da ima hojo
kraljice! Če se da ta kupiti samo s takim občutjem,
potem hvala lepa! Sivlila ki izdeluje obleko nje-
nega veličanstva, mi je na iskreno prošnjo izdala
skrivnost, kako bi v primeroma kratkem času mo-
gli spraviti Rožmarijo v količak znojilnejše
oblike. Najmanj šest tednov bi morala noč in dan
nositi korzet iz najtinejših gumijastih vrvic. To
bi bilo edino sredstvo po tolikoletnem zanemar-
janju. Toda, kako pripraviti k temu Rožmarijo?
To bi bilo vendar še težavno, če bi morala radi
tega poprej bila doživela kako neprijetnost v dru-
žbi... Če bi to sploh opazila... Zlati boš vsaj
nekoliko doumela, kakšne težave imam s svojo
hčerjo. Ako postane žena umetnika, potem je že
vseeno, kako si uredi svojo zunanost. Svojemu
soprogu bo že zadostovala! Grof Thorstein se je
čisto pokmetil. Prav za prav je škoda zanj! Prej
je bil, ne glede na svoje posebnosti, le še kavalir.
Toda odkar je toliko obceval z umetniki, modeli
in Bog ve s kom še... Prej mu je bilo tudi še
kaj drugega všeč. V juniju bomo objavili zaroko.
Dotlej pa naj Rožmarija ostane v Badnu pri
svoji teti Heleni. Saj jo poznaš, to čudakino, ki
stremi vedno za posebnostmi. Tako boš tudi ra-
zumela, da ni pri svojem bratu niti z besedico
nasprotovala. Postaja vedno bolj okrogla in tudi
že vidne brčke ji ne manjkajo. Trenutno se z Ro-
žmarijo imenitno razume, ker se ji ta zna izredno
dobro! Rožmarija to vobče imenitno razume!
Tudi pri meni je že poizkušala, toda jaz sem ji
takoj videla v sreci! Še vedno ne morem pozabiti

Novosti

perila, oblike, pumparice
ltd nudi ceneno Presker,
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Poceni prodam

trgovske mize, stelaže,
Poljsnila pri vratarju
Javna skladišča Balkan,
Tyrševa cesta. (1)

**»SINGER«
»PFAFF«**

skoraj novi, pogrešljivi
šivalni stroji — poceni
naprodaj pri

»PROMET«
nasproti križanske cerkve

Kislo zelje

nov, prvovrstno, v sod-
kih, dobavljiva po naročilu
Gustav Erklavce, Ljub-
ljana, Kodeljevo, Povše-
tova 10, telefon 25-91. (1)

Fige

za žganjekubo takoj do-
bavne v »Zalogi južnega
sadja«, Ljubljana, Tyrše-
va 48. (1)

Prodajni paviljon

za branjarsko, nov, dobro
vpeljan, na prometni toč-
ki v Mežici pri Prevaljah
zaradi selitve ugodno na-
prodaj. Prodajna cena
pri takojšnjem plačilu din
5500.—, Ponudbe na Fr.
Hočevar, Slovenjgradec.

KOLESA

malo rabljena, stara in
nova, dobrih znamk —
poceni naprodaj pri

»PROMET«

nasproti križanske cerkve

Skobelnike

skoraj nove, prodam. —
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 13.510. (1)

Sobni filodendron

veliki, ugodno prodam.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 13.371.

Kislo zelje

prvovrstno, po konkuren-
tni ceni, vsako množino
dobavljiva Homan, Sv. Pe-
tra cesta 51, Ljubljana,
telefon 35-39. (1)

Kolesa in šivalne stroje

kupite najceneje v trgo-
vini Triglav, Resljeva 16.
Stara kolesa in stroje
vzamem v račun. (1)

Čujte kmetovalci!

Priz

BREZ VODOVODA!

Veseli in vedro
zdravje in svežost
so prednosti higijske kopeli.

FEROLIM

Dobivajo se v vsaki šelerni trgovini ali
direktno pri tovarni „Ferolim“ vinkovci

V mestih in
vaseh, kjer ni
vodovoda

odlično služi
„FEROLIM“

patentirana automatska
peč za kopalnice, ki daje
bitro (čez 25 minut) in po-
ceni (50 para) toplo kopel.

Proizvodi:
„FEROLIM“ vinkovci

Minimalna nabavna cena, no-
benih stroškov za instalacijo.

Prospekte pošlila na zahtevo
brezplačno „FEROLIM“ vinkovci

Zasebni gospodinjiski tečaj

od 1. oktobra 1937 — 1. aprila 1938

v samostanu Wernberg blizu Vrbskega jezera, p. Förderlach.

Skrbna izobrazba v vseh strokah gospodinjstva po pristno me-
ščanskih načelih. Na željo se poučuje tudi nemščina in angleščina.

Pobližja pojasnila daje samostanska uprava.

**Kauče
otomane
modroce**

poceni in solidno izdeluje
Ivan Habič, tapetnik
Ljubljana - Poljanska c. 17

Sprejemam popravila

Cenjeno kamniško občinstvo, vse turiste in izletnike
vljudno vabim na

**Otvoritev kavarne
in restavracije
v Kamniku**

ki bo v sredo, dne 1. septembra 1937 zvečer v popolnoma
prenovljenih in moderno urejenih spodnjih prostorih
Narodne čitalnice v Kamniku. ● Prvovrstna pijača! ●
Izborna kuhinja! ● »Čitalniški jazz«! ● Za solidno po-
strežbo jamčim, saj Vam je gotovo znano, da sem kot
najemnik hotela »Jelen« in »Stara pošta« v Kranju ter
hotela »Lončar« v Trzinu nudil najboljšo postrežbo

Janko Blagne

VINA

dolenjska, štajerska in
sploh vseh vrst kupite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.
TELEFON STEV. 25-73

MALINOVEC

pristen, naraven, a čistim
sladkorjem vkuhan — se
dobi na malo in veliko v
lekarni dr. G. PICCOLI,
Ljubljana, nasproti »Ne-
botičnika«.

»KAPPEL«**PISALNI STROJI**

so najmodernejše konstru-
irani, trajni in v cenah
brez konkurence. Plačilo
v ugodnih obrokih. Zahte-
vajte neobvezno predva-
janje. Rabljeni pisalni
stroji se vzamejo v za-
meno. Samoprodaja pri
tvrdki:

Kleindienst & Posch
Maribor
Aleksandrova cesta 44

Zaradi večjega nakupa
papirja pred podražitvijo,
nudi

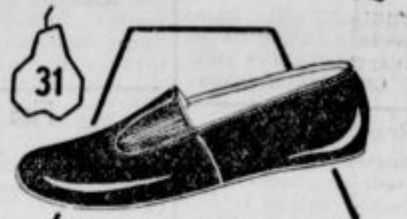
šolske zvezke

in druge šol. potrebščine
po jako ugodnih cenah

V. Blanke

tiskarna in papirnica
Ptuj

Preprodajalec zahtevajte
ponudbo.

za celo šolsko leto**Peko****Elektromotorji**

novi in razvijeni vsi vrsti in
velikosti vedno v zalogi. Spre-
jemajo se vsa tovrstna popra-
vila, vse airtamo po konk-
renčnih cenah. Velika zaloge
instalacijskega materiala.
A. VERBAJS — Ljubljana
Gospodarska 10
(Poleg Slamiča) Telefon 28-67

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani

javlja, da obrestuje vse na novo
vlozene vloge od 1. septembra 1937 dalje
vezane vloge pa po dogovoru
po 3%.
Podeljuje kratkoročna posojila,
proti zaxnambi na služ. prejeme ter proti poroštvu

Podružnica „SLOVENCA“
je na Miklošičevi cesti št. 5

**Vsak parni kotel brez razlike
lokomobile, stabilne motorje, razne mlatilnice
avtomobilske ali aeroplanske hladilnike**

morete očistiti kotlova (Kesselstein) v obratu brez razkladanja in de-
montiranja z ameriškim preparatom »TEPALIN«-om, s katerim se tudi
ovira tvorba kotlova in usledin. Popoln uspeh zaxamčen. Preizkusili so
ga in ga priporočajo najslovičnejši specialisti in državne oblasti. Prihranek
na kurivu do 50%, instalacija in cevi pa trajajo mnogo dalje. — Vsa
pojasnila in prospekte z navodili pošlila generalno zastopstvo tvrdka
»HOBBY« A. R. Beograd, Uzun Mirkova 10. — Telefon 23-013.

Podzastopniki: Za DRAVSKO banovino »Velepromet«, Ljubljana,
Stari trg 19/L. — Za DONAVSKO banovino Erben Drago, tehnična po-
slovalnica, Osijek 1. Desatičina 6. — Za DRINSKO banovino Stokan Lav,
Sarajevo, poštni predal 168, telefon 21-45. — Za MORAVSKO banovino
Novak Evgenij, elektro-tehnična delavnica, Kraljevo. — Za VARDARSKO
banovino Lotski Stevan, Skopje, Kralja Petra 37.

DÜSSELDORF POZIVA

na veliko razstavo

LJUDSTVO NA DELU

„SCHAFFENDES VOLK“

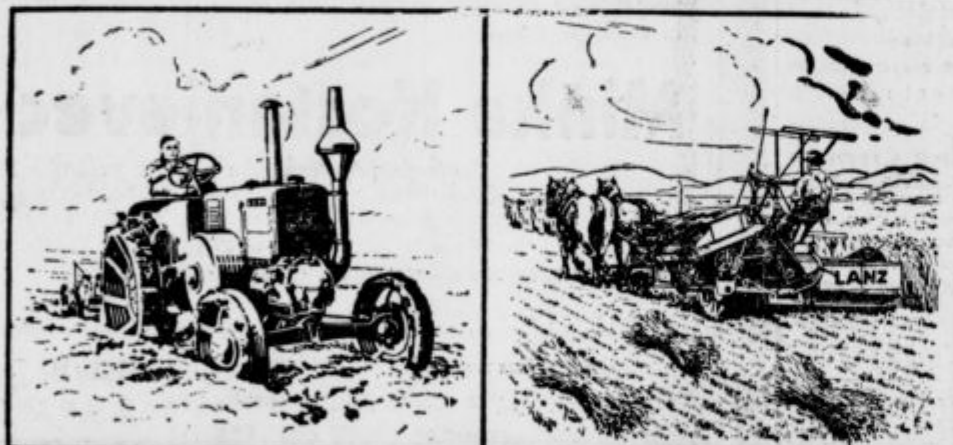
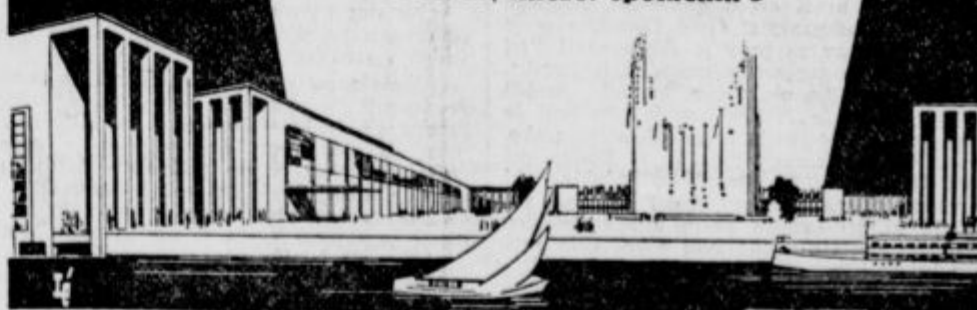
in na potovanje po Renu

OD MAJA DO OKTOBRA 1937.

60%-tno znižanje na nemških
državnih železnicah.

Informacije

NEMACKI SAOBRAČAJNI BIRO,
BEOGRAD, Knežev spomenik 5

LANZ

**TRAKTORJI NA SUROVO OLJE
MLATILNICE
STROJI ZA ŽETEV**

na

ZAGREBŠKEM SEJMU

od 28. avgusta do 6. septembra 1937

